

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1996-1997

19 FÉVRIER 1997

Proposition de loi modifiant l'article 104, 8°, du Code des impôts sur les revenus 1992 en vue de protéger le patrimoine culturel immobilier

RAPPORT

FAIT AU NOM
DE LA COMMISSION
DES FINANCES ET DES
AFFAIRES ÉCONOMIQUES
PAR M. **HOTYAT**

Notre commission a discuté la présente proposition de loi au cours de ses réunions des 15 mai, 5 juin, 6 novembre, 4 décembre 1996 et 22 janvier 1997.

I. EXPOSÉ INTRODUCTIF DE MME WILLAME-BOONEN

La survie de notre patrimoine culturel est gravement menacée, notamment en raison de la lourdeur

Ont participé aux travaux de la commission :

1. Membres effectifs : MM. Hatry, président; Bock, Mme Bribosia-Picard, MM. Ph. Charlier, Coene, Delcroix, D'Hooghe, Moens, Santkin, Mme Van der Wildt, MM. Weyts et Hotyat, rapporteur.
2. Membres suppléants : M. Happart, Mme Lizin, MM. Olivier, Poty et Mme Willame-Boonen.
3. Autres sénateurs : MM. Anciaux, Goris et Jonckheer.

Voir:

Document du Sénat:

1-288 - 1995/1996:

N° 1: Proposition de loi de Mme Willame-Boonen.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1996-1997

19 FEBRUARI 1997

Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 104, 8°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, met het oog op de bescherming van het onroerend cultureel erfgoed

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE FINANCIËN EN DE
ECONOMISCHE AANGELEGENHEDEN
UITGEBRACHT
DOOR DE HEER **HOTYAT**

Onze commissie heeft dit wetsvoorstel besproken op haar vergaderingen van 15 mei, 5 juni, 6 november, 4 december 1996 en 22 januari 1997.

I. INLEIDENDE UITEENZETTING VAN MEVROUW WILLAME-BOONEN

Ons cultuurbezit wordt ernstig in zijn voortbestaan bedreigd, met name wegens de zware lasten

Aan de werkzaamheden van de commissie hebben deelgenomen :

1. Vaste leden : de heren Hatry, voorzitter; Bock, mevrouw Bribosia-Picard, de heren Ph. Charlier, Coene, Delcroix, D'Hooghe, Moens, Santkin, mevrouw Van der Wildt, de heren Weyts en Hotyat, rapporteur.
2. Plaatsvervangers : de heer Happart, mevrouw Lizin, de heren Olivier, Poty en mevrouw Willame-Boonen.
3. Andere senatoren : de heren Anciaux, Goris en Jonckheer.

Zie:

Gedr. St. van de Senaat:

1-288 - 1995/1996:

Nr. 1: Wetsvoorstel van mevrouw Willame-Boonen.

des charges de conservation et d'entretien auxquelles ses propriétaires doivent faire face. En outre, devant l'insuffisance des crédits publics, l'idée d'associer au maximum l'initiative privée au secteur culturel — et donc également à la sauvegarde du patrimoine culturel — fait son chemin.

Les deux Livres blancs du patrimoine culturel immobilier, publiés il y a quelques années par la Fondation Roi Baudouin, contenaient déjà une étude approfondie du problème du patrimoine culturel immobilier. Cette étude énumérait une série de mesures prises dans divers pays confrontés aux mêmes préoccupations et suggérait certaines mesures, notamment en matière fiscale et en matière de structures d'accueil.

Les mesures fiscales qu'il serait souhaitable de prendre en Belgique pour assurer la protection du patrimoine culturel, consistent en une intervention financière en faveur des propriétaires d'immeubles classés.

Il serait hautement souhaitable que soient allégées les charges fiscales qui pèsent sur les propriétaires de monuments et d'édifices, situés dans des ensembles architecturaux et sites, afin de leur permettre de consacrer une part plus importante de leurs ressources aux travaux d'entretien et de conservation.

En Belgique, il a fallu attendre l'adoption de l'article 9 de la loi du 27 décembre 1984 portant des dispositions fiscales pour que soit prise la première mesure particulière visant à sauvegarder le patrimoine culturel immobilier. En vertu de cet article, il est permis de déduire, depuis le 1er janvier 1985, du revenu imposable, jusqu'à concurrence de 250 000 francs (en réalité 275 000 à partir de l'exercice d'imposition 1997), les frais d'entretien et de restauration des bâtiments classés et accessibles au public.

La proposition de loi à l'examen vise à porter le montant maximum des dépenses d'entretien ou de restauration déductible de l'ensemble des revenus imposables des personnes physiques (art. 104, 8°, du C.I.R. 1992) de 250 000 francs à 1 000 000 de francs. La majoration proposée se justifie, d'une part, par le coût élevé des travaux de restauration et, d'autre part, par la nécessité absolue d'entretenir et de restaurer le patrimoine classé en raison de sa valeur culturelle.

De plus, la majoration proposée n'aura pas de conséquences importantes pour le Trésor. En 1986, la déduction autorisée par la législation actuelle, demandée par 582 contribuables, représentait un montant global d'environ 30 millions de francs; en 1987, ledit droit, exercé par 195 contribuables, porta sur un montant total de 16 millions de francs.

voor instandhouding en onderhoud die de eigenaars moeten opbrengen. Door de ontoereikendheid van de overheidsmiddelen is er dan ook een tendens om het particuliere initiatief zoveel mogelijk bij de culturele sector te betrekken en dus ook bij de bescherming van het cultureel erfgoed.

De twee Witboeken inzake het onroerend cultuurbezit, die enkele jaren geleden werden gepubliceerd door de *Koning Boudewijnstichting*, omvatten reeds een grondige studie van het probleem van het onroerend cultuurbezit. In deze studie werden een aantal maatregelen opgesomd, genomen in verscheidene landen die met dezelfde problemen te maken hebben, en een aantal maatregelen voorgesteld, met name op belastinggebied en inzake informatiecentra.

De belastingmaatregelen die in België wenselijk zijn om te zorgen voor de bescherming van het cultuurbezit, behelzen een financiële tegemoetkoming voor de eigenaars van beschermde gebouwen.

Zeer wenselijk is dat de fiscale lasten worden verlicht die drukken op de eigenaars van monumenten en gebouwen, gelegen in architecturale gehelen en landschappen, zodat zij een groter deel van hun inkomen kunnen besteden aan onderhouds- en conserveringswerken.

De eerste specifieke maatregel, gericht op de bescherming van het onroerend cultuurbezit, kwam er pas na de aanneming van artikel 9 van de wet van 27 december 1984 houdende fiscale bepalingen. Krachtens dit artikel is het sedert 1 januari 1985 mogelijk om tot 250 000 frank (275 000 vanaf het aanslagjaar 1997) aan onderhouds- en restauratiekosten voor beschermde en voor het publiek toegankelijke gebouwen af te trekken van het belastbaar inkomen.

Dit voorstel heeft tot doel het maximumbedrag voor onderhouds- of restauratiekosten dat aftrekbaar is van het totale belastbare inkomen van personen (art. 104, 8°, van het WIB 1992) van 250 000 op 1 000 000 frank te brengen. De voorgestelde vermeerdering valt te rechtvaardigen enerzijds door de hoge kostprijs van de restauratiewerken en anderzijds door de absolute noodzaak het wegens zijn culturele beschermde erfgoed waarde te onderhouden en te restaureren.

Bovendien zal de voorgestelde vermeerdering geen belangrijke gevolgen hebben voor de Schatkist. In 1986 vertegenwoordigde de door de bestaande wetgeving toegestane aftrek, die werd aangevraagd door 582 belastingplichtigen, een totaal bedrag van ongeveer 30 miljoen frank; in 1987 had dit recht, dat door 195 belastingplichtigen werd uitgeoefend, betrekking op een totaal bedrag van 16 miljoen frank.

II. DISCUSSION GÉNÉRALE

Un membre constate que dans le dernier alinéa des développements, sont énumérés des chiffres de 1986 et 1987. Il demande au ministre d'évaluer le coût de la proposition sur la base d'une période plus récente.

Le ministre déclare que la proposition vise à relever le seuil maximum des dépenses en entretien et en restauration de certains immeubles, classés, déductibles de l'ensemble des revenus nets.

Il ajoute que le gouvernement n'est pas opposé au principe de la proposition. L'on peut discuter du montant mais l'incidence budgétaire de la proposition, selon le ministre, est de toute façon très limitée. Selon les estimations de l'administration, cette incidence budgétaire, si l'on prend le chiffre d'un million, serait comprise dans une fourchette de 26 à 54 millions de francs. En plus, il estime le but poursuivi légitime.

L'auteur de la proposition signale que «le patrimoine historique privé», une association de fait qui s'occupe des maisons classées, lui a communiqué le nombre des sites (parcs, jardins, maisons, châteaux) suivant les régions. Il y en a 205 en Wallonie, 130 à Bruxelles et 167 en Flandre.

L'intervenante rappelle l'intérêt de la proposition pour un certain nombre de personnes qui ne sont pas, comme en France, en Angleterre, etc., complètement défiscalisées pour tous les frais qu'elles engagent pour l'entretien de bâtiments classés. Ici, la proposition vise à faire monter le plafond de la somme déductible de 250 000 francs à 1 million de francs. Comme la loi date de 1984, une simple indexation des 250 000 francs porterait le montant également aux environs d'un million de francs.

Un membre estime que ce fait démontre que le lobby de ceux qui sont susceptibles de bénéficier du changement de la loi, n'est pas très puissant.

Le ministre fait remarquer qu'en tout, il ne s'agit que de 149 contribuables.

Un autre commissaire félicite Mme Willame-Boonen de l'intérêt qu'elle manifeste pour le patrimoine culturel. Il s'agit là toutefois d'une matière particulièrement délicate, puisque le classement des bâtiments à protéger a été transféré aux régions.

L'intervenant propose dès lors de consulter ces autorités avant de prendre des mesures qui pourraient peut-être influencer de l'une ou l'autre façon la politique de ces institutions fédérées.

II. ALGEMENE BESPREKING

Een lid stelt vast dat de laatste alinea van de toelichting bedragen uit 1986 en 1987 vermeldt. Hij vraagt de minister voor dit voorstel een kostenraming te maken aan de hand van recenter cijfermateriaal.

De minister wijst erop dat dit voorstel de bovengrens wil verhogen voor uitgaven inzake het onderhoud en de restauratie van een aantal beschermde gebouwen die aftrekbaar zijn van het totaal van de netto-inkomsten.

Hij voegt eraan toe dat de regering principieel niet gekant is tegen dit voorstel. Over het bedrag valt er nog te spreken doch volgens de minister heeft het voorstel maar een minieme weerslag op de begroting. Wanneer men volgens de Administratie uitgaat van een bedrag van één miljoen frank, zou die weerslag op de begroting naar raming 26 à 54 miljoen frank bedragen. Bovendien vindt hij het doel gewettigd.

De indiener merkt op dat «Particulier historisch patrimonium», een feitelijke vereniging die zich over beschermde huizen ontfermt, haar het aantal sites (parken, tuinen, huizen, kastelen) per gewest heeft meegedeeld. In Wallonië zijn er dat 205, te Brussel 130 en in Vlaanderen 167.

Spreekster wijst erop hoe belangrijk dit voorstel voor een aantal personen is omdat die in tegenstelling tot wat er in Frankrijk, in Groot-Brittannië, enz... gebeurt de kosten voor het onderhoud van beschermde gebouwen niet volledig kunnen aftrekken. Op dit punt wil het voorstel de bovengrens van het aftrekbaar bedrag van 250 000 frank op één miljoen frank brengen. Aangezien het om een wet van 1984 gaat zou men via een gewone indexering van het bedrag van 250 000 frank eveneens op een bovengrens van ongeveer één miljoen komen.

Een lid is van oordeel dat zulks uitwijst dat de lobby van wie baat hebben bij een wetswijziging, niet zo machtig is.

Volgens de minister gaat het over niet meer dan 149 belastingplichtigen.

Een ander lid feliciteert mevrouw Willame-Boonen voor de aandacht die ze besteedt aan het cultureel erfgoed. Deze materie ligt evenwel bijzonder gevoelig aangezien de erkenning van de beschermde gebouwen aan de gewesten is overgedragen.

Het lid stelt daarom voor deze overheden te raadplegen alvorens tot maatregelen over te gaan die misschien, op de een of andere manier, de politiek van deze gefedereerde instellingen zouden kunnen beïnvloeden.

Un membre affirme que si la commission décide de demander au ministre de prendre contact avec les régions, cela retardera de plusieurs années la prise de décision concernant ce dossier.

Un commissaire fait observer qu'il existe dans le système belge de régionalisation, des matières pour lesquelles les régions ou les communautés prennent des décisions dont l'incidence financière est supportée par le pouvoir fédéral. Cette situation n'est pas très saine. La proposition de loi en discussion concerne un de ces cas.

Selon l'intervenant, il se pourrait fort bien que le relèvement considérable du montant déductible entraîne un accroissement subit du nombre des classements, parce que la possibilité de déduction devient bien plus intéressante.

Par conséquent, la suggestion du préopinant a un certain mérite. Elle ne peut toutefois retarder l'étude de la proposition de loi. Il doit être possible d'obtenir une réponse rapide des régions.

Un membre estime que le ministre peut demander l'avis des régions et leur fixer cependant un délai (par exemple de 3 mois) pour répondre, afin de ne pas paralyser le travail de la commission. L'on pourrait songer à insérer une clause selon laquelle l'absence de réponse dans le délai prévu équivaut à consentement.

L'auteur de la proposition déclare qu'à la Région bruxelloise, lors de l'établissement de l'ordonnance de protection du patrimoine, elle a pris contact avec un certain nombre de représentants des propriétaires privés qui possédaient à Bruxelles une série de bâtiments classés. Pour eux, l'augmentation du montant déductible remédierait à de graves problèmes.

D'un autre côté, de manière informelle, elle a pris contact avec les différentes administrations des trois régions. Il semble que ces administrations voyaient d'un bon œil de pouvoir conserver des bâtiments classés, sans devoir, en tant qu'autorité publique, intervenir par des subsides. La commissaire rappelle que ce sont les propriétaires eux-mêmes qui vont améliorer leurs bâtiments classés et conserver leur patrimoine culturel.

Un membre remarque que dans les développements de la proposition de loi il est dit que le montant en question passe, en 1997, de 250 000 à 275 000 francs. S'agit-il d'une clause d'indexation ou d'une clause spécifique?

L'auteur répond qu'il s'agit d'une indexation.

Een lid stelt dat indien de commissie beslist om de minister te vragen met de gewesten contact op te nemen, de besluitvorming in dit dossier met jaren zal worden vertraagd.

Een lid merkt op dat er in het Belgische systeem van gewestvorming materies zijn waar gewesten of gemeenschappen beslissingen nemen waarvan de financiële gevolgen door de federale overheid worden gedragen. Deze situatie is niet erg gezond. Het voorliggende wetsvoorstel betreft één van deze gevallen.

Volgens spreker zou het wel eens kunnen dat door de forse verhoging van het aftrekbare bedrag, het aantal erkenningen plots zou kunnen stijgen omdat de aftrekmogelijkheid een stuk interessanter wordt.

Bijgevolg heeft de suggestie van de vorige spreker wel enige verdienste. Het mag evenwel het onderzoek van het wetsvoorstel niet vertragen. Het moet mogelijk zijn van de gewesten een snel antwoord te verkrijgen.

Volgens een lid kan de minister de gewesten om advies vragen en hun niettemin een antwoordtermijn van bijvoorbeeld drie maanden opleggen om de werkzaamheden van de commissie niet stil te leggen. Men zou eventueel een bepaling kunnen opnemen volgens welke het uitblijven van een antwoord binnen de gestelde termijn gelijkstaat met hun instemming.

De indiener wijst erop dat wanneer het Brussels Gewest zijn ordonnantie tot bescherming van het erfgoed heeft opgesteld, het in contact is getreden met een aantal vertegenwoordigers van privé-eigenaars die een reeks beschermd gebouwen in Brussel bezitten. Voor die personen zou de verhoging van het aftrekbaar bedrag een oplossing betekenen voor ernstige problemen.

Voorts heeft zij informele contacten gehad met de besturen van de drie gewesten. Het ziet er naar uit dat die besturen positief staan tegenover de mogelijkheid om beschermd gebouwen te bewaren zonder als overheid in de subsidiëring te moeten bijdragen. Het lid wijst erop dat de eigenaars zelf hun beschermd gebouwen zullen renoveren en hun cultureel erfgoed bewaren.

Een lid merkt op dat in de toelichting van het wetsvoorstel staat dat het bedoelde bedrag in 1997 van 250 000 frank naar 275 000 frank gaat. Is dat een indexeringsbepaling of een specifieke bepaling?

De indiener antwoordt dat het hier om een indexing gaat.

Le membre se demande si le montant proposé d'un million de francs ne deviendra pas automatiquement 1,1 million de francs dès le 1er janvier 1997.

Le ministre répond que le montant de base est indexé en principe chaque année.

Un commissaire croit qu'effectivement il est souhaitable d'organiser une concertation, et d'obtenir une réponse des régions. La commission est de plus en plus confrontée avec des matières où ce genre de contact est souhaitable, dans la mesure où la responsabilité politique effective se trouve au niveau des régions ou des communautés.

Un membre rappelle qu'à la Région bruxelloise, il existe une «liste de sauvegarde» qui n'oblige pas l'autorité publique à intervenir en quoi que ce soit dans les travaux d'entretien et de réparation.

L'auteur explique que le propriétaire peut toutefois obliger l'exécutif soit à faire classer son bien, soit à le retirer de la liste de sauvegarde.

Le précédent intervenant estime qu'au fond, cette procédure constitue indirectement une expropriation sans contre-partie.

Il explique que l'on a établi cette liste de sauvegarde parce que la procédure de classement était très lente et longue et qu'en Région bruxelloise, il y avait extrêmement peu de bâtiments et de sites classés. Il y a dix ans, il n'y en avait même pas une centaine, peut-être seulement une quarantaine de bâtiments.

Le ministre signale que le Sénat peut lui-même consulter les régions.

Un commissaire constate que la procédure en la matière n'est pas claire.

Le ministre déclare que de toute façon, dans ce cas-ci, l'on n'est pas tenu de consulter les régions. Les parts de l'I.P.P. qu'elles reçoivent ne sont pas affectées par la mesure proposée puisque ces montants sont fixes.

Le ministre ajoute que la déduction en question ne joue d'abord que pour la moitié de la partie non couverte par les subsides et puis uniquement pour des bâtiments classés qui sont accessibles au public. Par conséquent, le champ d'application est fort limité et la condition d'accessibilité au public réduit fortement le risque de le voir augmenter.

Voor het lid is het zeer de vraag of het voorgestelde bedrag van één miljoen frank met ingang van 1 januari 1997 niet automatisch op 1,1 miljoen frank wordt gebracht.

De minister antwoordt dat het basisbedrag in principe elk jaar geïndexeerd wordt.

Volgens een lid is het zeker wenselijk tot overleg te komen en een antwoord van de gewesten te krijgen. Steeds vaker krijgt de commissie een aantal aanlegenheden te verwerken waar dat soort contacten wenselijk is omdat de werkelijke politieke verantwoordelijkheid bij de gewesten of bij de gemeenschappen ligt.

Een lid herinnert eraan dat er bij het Brussels Gewest een lijst van te beschermen goederen bestaat, die voor de overheid hoe dan ook de verplichting niet meebrengt bij te dragen in de onderhouds- en herstellingskosten.

Spreker merkt op dat de eigenaar evenwel de regering kan dwingen ofwel zijn goed te beschermen ofwel het van de lijst van de te beschermen goederen te schrappen.

Volgens de vorige spreker vormt deze procedure in feite een zijdelingse manier om te ontegenen zonder tegenprestatie.

Spreker stipt aan dat men die lijst heeft opgesteld omdat de beschermingsprocedure tergend langzaam verliep en omdat er in het Brussels Gewest maar zeer weinig beschermde gebouwen en landschappen bestaan. Tien jaar geleden bedroeg hun aantal niet eens honderd, wellicht niet meer dan zowat veertig gebouwen.

De minister deelt mee dat de Senaat zelf de gewesten kan horen.

Een lid stelt vast dat de procedure in dezen niet duidelijk is.

De minister wijst erop dat men hier hoe dan ook de gewesten niet hoeft te raadplegen. De voorgestelde maatregel heeft geen invloed op het deel van de personenbelasting dat ze ontvangen omdat het een vast bedrag is.

De aftrek in kwestie, zo vervolgt de minister, geldt eerst alleen voor de helft van het niet door subsidies gedekte gedeelte en vervolgens uitsluitend voor beschermde gebouwen die voor het publiek toegankelijk zijn. Bijgevolg is het toepassingsgebied uiterst beperkt en de kans dat het ruimer wordt wordt sterk verminderd door de voorwaarde van toegankelijkheid voor het publiek.

Un membre croit savoir que l'accessibilité au public ne joue que si l'immeuble est subventionné et non s'il est simplement classé. Dans ce dernier cas, la situation est différente, en ce sens que le coût total peut être porté en déduction. L'intervenant n'est toutefois pas sûr de l'exactitude de sa thèse.

Le ministre renvoie au texte de l'article 104, 8°, du C.I.R. 1992. D'après lui, le texte est clair: la condition d'accessibilité au public est toujours prévue.

Un autre membre déclare que la condition d'accessibilité au public est devenue caduque dans les matières régionales, mais pas dans le C.I.R. 1992.

La commission décide de demander l'avis des régions.

Lors d'une réunion ultérieure, un commissaire fait observer que la Région wallonne, la Région de Bruxelles-Capitale et la Communauté germanophone ont déjà rendu leur avis sur cette proposition de loi (voir annexes 1, 2, 3 et 4) mais la commission n'est toujours pas en possession de l'avis du gouvernement flamand. Il propose d'insister auprès du ministre-président du gouvernement flamand pour avoir cet avis avant la fin du mois de novembre 1996.

L'auteur de la proposition souligne que déjà dans la lettre du 6 juin 1996, adressée au président du Sénat, un délai était fixé jusqu'au 1er octobre 1996. Elle souhaite continuer la discussion en commission.

Le commissaire rappelle que lors de la réunion du 5 juin dernier, le ministre des Finances a déclaré que, dans ce cas-ci, l'on n'est pas tenu de consulter les régions.

Un autre commissaire propose d'adresser une nouvelle lettre au ministre-président du gouvernement flamand en vue d'obtenir un avis de la Région flamande. On pourrait y préciser que si la Région flamande ne répond pas avant la fin du mois de novembre 1996, cela sera considéré comme un assentiment au contenu et aux objectifs de la proposition de loi.

La commission marque son accord à cette proposition.

Lors de la quatrième séance de la commission, un commissaire rappelle que la commission a reçu l'avis de la Région de Bruxelles-Capitale, l'avis de la Région wallonne et une lettre de M. Vandenbrande, ministre-président de la Région flamande, qui a demandé à M. L. Martens, ministre flamand concerné, de prendre urgemment position. Il y a aussi une réponse favorable de la Communauté germanophone.

Een lid dacht te weten dat de toegankelijkheid voor het publiek enkel gold in het geval van subsidiëring maar niet in de gevallen van loutere bescherming. In dit laatste geval verschilt de situatie in die zin dat de totale kosten in mindering kunnen worden gebracht. Het lid is evenwel niet zeker van de juistheid van zijn stelling.

De minister verwijst naar artikel 104, 8°, van het WIB 1992. Volgens hem is de tekst duidelijk: de toegankelijkheid voor het publiek blijft als voorwaarde bestaan.

Een ander lid verklaart dat de voorwaarde van toegankelijkheid voor het publiek is vervallen in de gewestelijke materies, maar niet in het WIB 1992.

De commissie besluit het advies van de gewesten te vragen.

Tijdens een latere vergadering merkt een lid op dat het Waalse Gewest, het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de Duitstalige Gemeenschap over dit wetsvoorstel reeds geadviseerd hebben (zie de bijlagen 1 tot 4). De commissie heeft evenwel het advies van de Vlaamse regering nog niet ontvangen. Het lid stelt voor er bij de minister-president van de Vlaamse regering op aan te dringen dat dit advies vóór eind november 1996 zou binnen zijn.

De indiener wijst erop dat in de brief van 6 juni 1996 aan de voorzitter van de Senaat een termijn was vastgesteld gaande tot 1 oktober 1996. Zij wenst de bespreking in de commissie voort te zetten.

Het lid herinnert eraan dat de minister van Financiën tijdens de vergadering van 5 juni 1996 onder meer heeft verklaard dat men in dit geval de gewesten niet hoeft te raadplegen.

Een ander lid stelt voor om opnieuw een brief aan de minister-president van de Vlaamse regering te schrijven ten einde een advies van het Vlaamse Gewest te verkrijgen. In die brief kan dan vermeld worden dat indien het Vlaamse Gewest geen antwoord zou geven vóór eind november 1996, dit beschouwd zal worden als een instemming met de inhoud en de doelstellingen van het wetsvoorstel.

De commissie is het met dit voorstel eens.

Tijdens de vierde vergadering van de commissie herinnert een lid eraan dat de commissie het advies heeft ontvangen van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest alsook dat van het Waalse Gewest en een brief van de heer Vandenbrande, minister-president van de Vlaamse regering, die de heer L. Martens, de betrokken Vlaamse minister, verzoekt dringend zijn standpunt te bepalen. Er is ook een gunstig antwoord binnengekomen vanwege de Duitstalige Gemeenschap.

L'auteur de la proposition signale que dans sa lettre, le ministre-président de la Région wallonne a exprimé le souhait que la proposition soit votée au plus tôt. En plus, elle rappelle que ce n'est que par courtoisie que la commission a demandé l'avis de la Communauté germanophone et des régions.

Le ministre constate donc que tous les avis sont favorables sauf pour la Communauté flamande qui n'a pas encore répondu.

Un membre insiste pour que l'on attende encore un mois. Plus fondamentalement, l'approche globale pose, à son avis, un problème, en ce sens que l'on affecte des dépenses fiscales à des matières qui, strictement parlant, ne relèvent pas de la compétence du pouvoir fédéral.

Selon l'intervenant, il faut se demander dans quelle mesure cette procédure est encore conforme à la régionalisation de notre pays. Il est inconcevable, à ses yeux, que le pouvoir fédéral, par le biais des dépenses fiscales, commence à s'immiscer dans des matières qui ne ressortissent absolument pas à ses compétences. Il faut voir si l'on peut poursuivre dans cette voie et s'il ne faudrait pas prévoir dans la législation une procédure à cet effet.

Un autre membre observe que dans les avis des régions et de la Communauté germanophone, aucun des signataires n'a évoqué ce problème.

L'intervenant précédent reste toutefois persuadé qu'il s'agit là d'un problème fondamental.

Le ministre fait remarquer que par exemple les abattements pour enfants à charge repris dans le C.I.R. 1992, relèvent de la politique familiale qui n'est pas du domaine fédéral.

Une autre commissaire soutient la remarque d'un de ses collègues. D'après elle, l'avis du gouvernement flamand est nécessaire, puisque celui-ci détient la compétence en matière de classement des monuments et bâtiments à protéger en Flandre.

Un commissaire estime que c'est une arme à double tranchant parce qu'en réalité, quand elles classent des biens, les régions et la Communauté germanophone s'imposent aussi des contraintes financières supplémentaires, puisqu'elles sont obligées de financer les travaux dans une large proportion.

Le ministre déclare que telle est aussi la position de l'administration fiscale qui estime qu'une multiplication des classements n'est pas à craindre.

De indiener deelt mee dat de minister-president van het Waalse Gewest in zijn brief de wens heeft uitgesproken dat het voorstel zo snel mogelijk wordt goedgekeurd. Zij wijst er ook op dat de commissie uitsluitend uit hoffelijkheid het advies van de Duitstalige Gemeenschap en van de gewesten heeft ingewonnen.

De minister stelt vast dat al die instellingen een gunstig advies hebben uitgebracht behalve de Vlaamse Gemeenschap, die nog niet heeft geantwoord.

Een lid dringt erop aan om toch nog één maand te wachten. Meer fundamenteel ziet hij toch een probleem in de hele aanpak waarbij fiscale uitgaven gebruikt worden om materies te behandelen die strikt genomen niet tot de bevoegdheid van de federale overheid behoren.

Volgens het lid moet men zich de vraag stellen in welke mate deze procedure nog in overeenstemming is met de gewestvorming in België. Het is zijns inziens toch niet denkbaar dat de federale overheid via het kanaal van de fiscale uitgaven zou beginnen in te spelen op materies die volledig buiten haar bevoegdheden vallen. Er dient nagegaan te worden of men dit kan blijven doen en of er niet een procedure daartoe in de wetgeving moet worden opgenomen.

Een ander lid merkt op dat geen enkele van de ondertekenaars van de adviezen van de gewesten en van de Duitstalige Gemeenschap dat probleem te berde brengt.

De vorige spreker blijft er evenwel bij dat het om een fundamenteel probleem gaat.

De minister stipt aan dat bijvoorbeeld de aftrek voor kinderen ten laste in het WIB 1992 tot het gezinsbeleid behoort, dat geen federale aangelegenheid is.

Een ander lid ondersteunt de opmerking van een lid. Volgens haar is het advies van de Vlaamse regering noodzakelijk vermits die de sleutel tot het op de lijst plaatsen van de te beschermen monumenten en gebouwen in Vlaanderen in handen heeft.

Volgens een lid kan dat wel eens het tegenovergestelde effect teweegbrengen. Men mag immers niet uit het oog verliezen dat wanneer de gewesten en de Duitstalige gemeenschap goederen beschermen zij zichzelf ook extra financiële lasten opleggen omdat zij de werken dan goeddeels moeten financieren.

De minister wijst erop dat de fiscale administratie dat standpunt deelt. Volgens haar valt er niet te vrezen dat er zeer veel beschermde gebouwen bijkomen.

Un membre explique que d'ailleurs, en Région bruxelloise, où l'on avait étonnamment peu classé pendant des décennies, l'on s'est mis à accélérer mais pas nécessairement sous la formule du classement orthodoxe et officiel. On a créé une catégorie intermédiaire qui n'implique précisément pas d'intervention et qui, par conséquent, ne sera pas visée par la proposition.

Il estime en outre que la proposition est très bonne parce qu'elle contient un frein qui empêche une explosion du coût budgétaire.

Un autre membre tient à relativiser cette thèse. Il est vrai que les régions et la Communauté germanophone sont astreintes à des dépenses lorsqu'elles veulent classer des monuments. Mais on a remédié à la situation depuis quelques années. Les régions et la Communauté germanophone sont prêtes à y contribuer, mais uniquement dans les limites du budget prévu à cet effet. Bien que la réglementation dispose qu'il faut intervenir jusqu'à concurrence d'un pourcentage «X», plus aucune subvention n'est versée si les articles budgétaires y afférents sont épuisés. Les budgets prévus sont actuellement très restreints. Cela signifie que même pour les monuments officiellement classés, les régions devraient quand même pouvoir tenter, par ce biais, de faire endosser par le Trésor fédéral une partie de leur charge de financement. Dans la pratique, on n'accorde jamais plus de 40 % en Flandre, alors qu'il devrait s'agir théoriquement de 80 %.

Le précédent intervenant explique qu'à Bruxelles, c'est par des entraves administratives insurmontables qu'on limite les dépenses en la matière.

Lors de la réunion suivante, un commissaire annonce que l'avis du gouvernement flamand est enfin arrivé, et qu'il est positif. (voir annexe 5). Le ministre flamand de la Culture y demande en outre que soit supprimée la clause de non-location prévue par l'article 104, 8°.

Le gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale souhaite également la suppression de cette clause et, de plus, demande qu'on définisse avec plus de précision la notion de «bien accessible au public».

Un commissaire se dit assez d'accord avec le point de vue du ministre de la Région de Bruxelles-Capitale. Même si les fonctionnaires des Finances font leur possible pour définir cette notion, cela n'entre pas dans leurs compétences. Il se demande si le législateur devrait s'en occuper. Cela peut faire l'objet d'une discussion.

À la demande de l'auteur, le ministre précise que la circulaire ministérielle à laquelle il est fait référé

Een lid wijst erop dat men trouwens in het Brussels Gewest decennia lang uitzonderlijk weinig gebouwen heeft beschermd en dat men dan vaart gezet heeft achter de bescherming doch niet noodzakelijkerwijze in de vorm van een officiële en klassieke bescherming. Men heeft daar een tussencategorie ingevoerd, waardoor de overheid precies niet hoeft op te treden en waarop bijgevolg het wetsvoorstel niet van toepassing is.

Voorts vindt hij dat het voorstel zeer degelijk is omdat het zelf een beperking bevat die voorkomt dat de budgettaire kosten uit de hand lopen.

Een ander lid wenst deze stelling te relativiseren. Het klopt dat de gewesten en de Duitstalige Gemeenschap tot uitgaven worden gedwongen wanneer ze monumenten willen beschermen. Daar is evenwel sinds enkele jaren een mouw aangepast. De gewesten en de Duitstalige Gemeenschap zijn bereid bij te dragen doch enkel binnen de perken van het daartoe voorziene budget. Alhoewel de reglementering bepaalt dat voor een percentage «X» moet worden bijgedragen, wordt als de begrotingsartikelen die daarop betrekking hebben uitgeput zijn, geen subsidie meer verleend. De voorziene budgetten zijn tegenwoordig heel klein. Dat wil zeggen dat zelfs voor de officieel beschermde monumenten, de gewesten toch zouden kunnen proberen om langs deze kant een stuk van hun financieringslast op de federale schatkist af te wentelen. In de praktijk wordt in Vlaanderen nooit meer dat 40% toegekend terwijl dat in theorie 80% zou moeten zijn.

De vorige spreker zegt dat men in Brussel de betrokken uitgaven beperkt door onoverkomelijke administratieve hindernissen in te bouwen.

Op een volgende vergadering wijst een lid erop dat het advies van de Vlaamse regering eindelijk binnengelopen is en dat het positief uitvalt (cf. bijlage 5). De Vlaamse minister van Cultuur vraagt bovendien dat de bepaling van niet-verhuren in artikel 104, 8°, van het WIB 1992 wordt geschrapt.

Ook de regering van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest wil deze bepaling laten schrappen en vraagt bovendien dat men het begrip «voor het publiek toegankelijk goed» duidelijk omschrijft.

Een lid verklaart het nagenoeg eens te zijn met het standpunt van de minister-president van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Ook al leveren de ambtenaren van Financiën een inspanning om dat begrip in te vullen, toch zijn zij daar niet toe bevoegd.

Voor spreker is het de vraag of de wetgever zich daarmee zou moeten inlaten. Dat punt komt voor

rence est la circulaire administrative prise en exécution des dispositions du Code des impôts sur les revenus, qui organisent la déduction. Il est exact qu'elle prévoit l'absence de mise en location du bien et l'accessibilité au public. Il est évident que la définition de cette dernière n'est pas si simple. S'il s'agit d'un musée, c'est facile. S'il s'agit d'un site, c'est beaucoup moins évident. Lorsqu'il y a des difficultés d'application, le département des Finances, pour donner son avis, prend contact avec les régions. Mais c'est exceptionnel.

Le commissaire constate que, finalement, les quatre avis sont tous favorables.

Les deux problèmes à résoudre sont donc : la mise en location du bien et la définition de la notion de son accessibilité.

Un membre souhaite savoir combien de demandes sont en cours.

Le ministre répond que, pour l'année 1995, 149 contribuables ont revendiqué l'application de cette déduction.

On n'a consulté les régions que pour une quarantaine de cas et surtout en matière de sites.

L'intervenant rappelle quelques exemples de cas limites.

Lorsqu'un château est loué en vue d'y organiser des réceptions, comment le département des Finances juge-t-il ce cas ?

Le ministre répond que ce n'est pas ce type de location limitée qui est visé par la circulaire.

Ce qu'on exclut est la mise en location permanente par le propriétaire, par exemple, à une a.s.b.l., qui s'occuperait de la gérance du bien et qui ne serait pas tenue de faire des frais d'entretien.

Le membre précise que dans son exemple il s'agirait d'un propriétaire qui ne peut plus couvrir ses frais et qui désire ouvrir le bien au public.

Il suppose deux solutions extrêmes :

— ouverture du château du mardi au dimanche de 10 heures à 17 heures, moyennant un ticket d'entrée de 150 francs;

— une location occasionnelle pour des réceptions.

Mais il peut exister toutes sortes de solutions intermédiaires, par exemple : l'accès uniquement au

bespreking in aanmerking. Op verzoek van de indiener deelt de minister mee dat de ministeriële circulaire waarnaar wordt verwezen, de administratieve circulaire is genomen ter uitvoering van de bepalingen van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen die de aftrek regelen. Het klopt dat daarin staat dat het goed niet verhuurd mag worden en toegankelijk moet zijn voor het publiek. Uiteraard is het niet zo eenvoudig te bepalen wat men onder «toegankelijk» verstaat. Gaat het om een museum, dan is dat niet zo moeilijk, doch wanneer het om een landschap gaat ligt het minder voor de hand. Leidt de toepassing tot moeilijkheden, dan neemt het departement Financiën contact op met de gewesten vóór het zijn advies meedeelt, doch dat is eerder een uitzondering.

Een lid stelt ten slotte vast dat in alle vier de gevallen het om een gunstig advies gaat.

De twee problemen die om een oplossing vragen houden dus verband met het verhuren van het goed en met het invullen van het begrip «toegankelijk zijn voor het publiek».

Een lid vraagt hoeveel aanvragen er thans in behandeling zijn.

De minister antwoordt dat, over het jaar 1995, 149 belastingplichtigen de toepassing van die aftrek hebben gevraagd.

Voor een veertigtal gevallen is men bij de gewesten te rade gegaan, vooral wanneer het landschappen betrof.

Spreker haalt enkele voorbeelden van grensgevallen aan.

Wat is het standpunt van het departement Financiën wanneer een kasteel wordt verhuurd om recepties te houden. ?

De minister antwoordt dat de circulaire niet over dat soort verhuur handelt.

Uitgesloten is het geval waarin de eigenaar het goed permanent verhuurt, bijvoorbeeld aan een vzw die zich wel met het beheer bezighoudt doch geen onderhoudskosten hoeft te betalen.

Het lid zegt dat het in zijn voorbeeld om een eigenaar gaat die niet meer uit zijn kosten komt en het goed wil openstellen voor het publiek.

Er zijn twee extreme oplossingen :

— van dinsdag tot zondag tussen 10 uur en 17 uur is het kasteel toegankelijk met een entreebiljet van 150 frank;

— af en toe wordt het verhuurd voor recepties.

Er bestaan ook allerlei tussenoplossingen, bijvoorbeeld : alleen het park is toegankelijk; het goed is

parc; l'accès entre le 1er juillet et le 30 septembre; l'accès un jour par semaine. Que fait-on dans ces cas-là?

L'auteur de la proposition rappelle que, lors de la discussion qui a eu lieu à la Région de Bruxelles-Capitale sur le même sujet, on a aussi évoqué le problème de l'accessibilité au public.

Entre autres, on avait même envisagé l'hypothèse que pour certains biens privés, l'accessibilité pouvait n'être que visuelle. En ce sens que le propriétaire d'une maison possédant une très belle façade, mais qui s'écroule à l'intérieur, puisse être aidé à la rénover.

Un membre ajoute que le classement peut être limité à des parties d'immeubles (par exemple la façade et la toiture).

L'accessibilité au public s'entend évidemment par rapport à ce qui est classé.

On peut donc trouver des cas d'immeubles dont seuls la façade, la toiture et le parc ont été classés. Par conséquent, si le public a accès au parc, il a vue sur tout ce qui est classé.

Il peut exister aussi des immeubles dont, non seulement l'extérieur a été classé, mais également certaines parties de l'intérieur.

Chaque cas est donc un cas d'espèce.

Il semble en tout cas essentiel qu'on précise que le public doive avoir accès aux parties classées.

Le ministre déclare qu'il faut être rassurant quant à l'accessibilité au public. Chaque propriétaire qui demande à bénéficier de cet avantage fiscal sait que son bien doit être accessible au public. Pourquoi ne le ferait-il pas?

Le membre demande quelle garantie on peut avoir qu'il en sera bien ainsi.

Le ministre répond que le propriétaire doit en prendre l'engagement formel sur l'honneur. À sa connaissance, il n'y a jamais de problème.

Un commissaire revient à la circulaire du ministre des Finances, citée par le ministre-président de la Région de Bruxelles-Capitale. Aucun des autres ministres-présidents ne l'évoque.

Cela voudrait-il dire qu'il n'y a qu'à Bruxelles que des problèmes se posent?

Le ministre fait remarquer que la circulaire est fédérale. Il propose de demander à l'administration d'en perfectionner éventuellement le texte en ce qui concerne l'accessibilité au public.

toegankelijk tussen 1 juli en 30 september; het goed is één dag in de week toegankelijk. Hoe gaat men in zulke gevallen tewerk?

De indiener van het wetsvoorstel herinnert eraan dat men bij de bespreking van hetzelfde onderwerp in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad het probleem van de toegankelijkheid voor het publiek ook heeft aangehaald.

Zo heeft men onder meer rekening gehouden met de mogelijkheid dat een aantal particuliere goederen alleen visueel toegankelijk zijn. Dat brengt mee dat de eigenaar van een gebouw met een prachtige gevel, die evenwel aan de binnenzijde op instorten staat, toch steun kan ontvangen voor de renovatie.

Een lid voegt eraan toe dat men ook gedeelten van onroerende goederen kan beschermen (bijvoorbeeld de gevel en het dak).

Uiteraard geldt de toegankelijkheid voor het publiek voor wat bescherming geniet.

Men kan dus zeker gebouwen vinden waarvan alleen de gevel, het dak en het park beschermd zijn. Bijgevolg heeft het publiek alle beschermde gedeelten gezien indien het toegang krijgt tot het park.

Ook zijn er gebouwen waarvan niet alleen de buitenkant maar ook bepaalde delen binnen beschermd zijn.

Elk geval is dus een geval apart.

Het is dus belangrijk dat duidelijk bepaald wordt dat het publiek toegang moet krijgen tot de beschermde gedeelten.

De minister verklaart dat men gerust mag zijn over de toegankelijkheid voor het publiek. Elke eigenaar die dit belastingvoordeel aanvraagt, weet dat zijn goed toegankelijk moet zijn voor het publiek. Waarom zou hij het dan ook niet doen?

Het lid vraagt welke waarborg men krijgt dat zulks zal gebeuren.

De minister antwoordt dat de eigenaar de verbintenis uitdrukkelijk op zijn eer moet aangaan. Uit ervaring weet hij dat er zich nooit problemen voordoen.

Een commissielid komt terug op de circulaire van de minister van Financiën, aangehaald door de Minister-President van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest. Geen van de andere Ministers-Presidenten maakt er gewag van.

Zou dat betekenen dat er zich alleen in Brussel problemen voordoen?

De minister merkt op dat de circulaire van federale origine is. Hij stelt voor de administratie te vragen de tekst ervan eventueel te betekenen wat de toegankelijkheid voor het publiek betreft.

Le commissaire demande aux membres s'ils croient qu'il faille légiférer à ce propos. Il estime personnellement que c'est aller fort loin.

Un membre pose deux sous-questions.

Les communes et les administrations régionales des monuments et sites sont-elles informées des décisions prises par l'administration des Finances ?

En effet, elles peuvent exercer un contrôle de l'accessibilité du public plus facilement que l'administration des Finances.

Dans la négative, il serait utile qu'une concertation, fût-ce officieuse, ait lieu pour déterminer les mesures pratiques d'application, surtout si, après l'adoption de la proposition, l'impact de cette mesure augmentera.

Le ministre estime que c'est délicat en ce qui concerne les communes: il faudrait dire aux pouvoirs locaux que M. X propriétaire d'un château ou d'une chapelle a bénéficié d'une déduction fiscale.

Il y a donc toujours information du pouvoir régional, mais pas communal.

Un membre voudrait qu'on évite une situation telle que celle que l'on a connue pendant des années, avec un conflit majeur entre les communes et le gouvernement national de l'époque.

Il s'agissait du traitement du précompte immobilier que les lois d'expansion économique de 1959 permettaient d'exonérer pour une période allant jusqu'à dix ans. Que se passait-il ?

Le gouvernement national proposait faire un gros investissement se chiffrant à 10, 15 ou 20 milliards, et exonérait de la perception du précompte immobilier pendant une période, généralement de 5 ans. Que faisait la commune en recevant cette information ? Elle faisait prendre une délibération par le conseil communal qui disait, bien entendu, que le précompte immobilier à base nationale était réduit à zéro sur l'investissement supplémentaire, mais la commune prenait à son profit tous les additionnels, ainsi que les additionnels provinciaux, voire d'agglomération, et décidait par conséquent, puisque le précompte immobilier n'était que de 1,25 % au profit de l'État, de rétablir les additionnels au profit de la commune, de la province ou de l'agglomération pour Bruxelles. Par conséquent, c'était un coup d'épée dans l'eau que faisait le gouvernement national.

Il renonçait aux 1,25 % sur le revenu cadastral additionnel que générait l'investissement, mais la commune prenait aussitôt à son compte tous les additionnels auxquels l'investisseur échappait.

Het commissielid vraagt de leden of zij het nodig achten op dit vlak wetgevend op te treden. Persoonlijk meent hij dat men hiermee te ver gaat.

Een lid stelt twee bijkomende vragen.

Worden de gemeenten en de gewestelijke besturen van monumenten en landschappen op de hoogte gebracht van de beslissingen van de administratie van Financiën ?

Zij kunnen immers controle uitoefenen op de toegankelijkheid voor het publiek, hetgeen voor hen gemakkelijker is dan voor de administratie van Financiën.

Zo niet, dan zou het nuttig zijn al was het maar een officieus overleg te voeren om de praktische uitvoeringsmaatregelen vast te stellen, vooral indien een dergelijke maatregel, na het aannemen van het voorstel, een grotere weerslag zal krijgen.

De minister vindt dat dit voor de gemeenten gevoelig ligt: men zou de plaatselijke besturen moeten vertellen dat de heer X, eigenaar van een kasteel of een kapel, belastingaftrek geniet.

De gewestelijke overheid wordt dus altijd ingelicht, de gemeentelijke overheid niet.

Een lid wenst dat men voorkomt wat zich gedurende jaren afgespeeld heeft, namelijk een groot conflict tussen de gemeenten en de toenmalige nationale regering.

Het ging om de behandeling van de onroerende voorheffing. In de wetten voor de economische expansie van 1959 was het mogelijk hiervan vrijstelling te verkrijgen voor een periode tot maximum tien jaar. Wat gebeurde er ?

De nationale regering stelde: voor een belangrijke investering te doen ten belope van 10, 15 of 20 miljard en zorgde voor vrijstelling van de inning van de onroerende voorheffing voor een periode van doorgaans vijf jaar. Wat deed de gemeente die deze informatie ontving ? Zij nam een besluit in de gemeenteraad waardoor de gemeente, ervan uitgaande dat de onroerende voorheffing op nationale basis tot nul verminderd was voor de bijkomende investering, toch alle opcentiemen, zelfs de opcentiemen voor de provincie en de agglomeratie, opstreek. Aangezien de onroerende voorheffing ten bate van de staat slechts 1,25 % bedroeg, besliste zij dan ook de opcentiemen ten bate van de gemeente, de provincie of de agglomeratie in het geval van Brussel, opnieuw in te voeren. Wat de nationale regering deed, was bijgevolg een slag in het water.

Ze deed afstand van de 1,25 % op het bijkomende kadastraal inkomen dat uit de investering voortkwam, maar de gemeente nam onmiddellijk alle opcentiemen waaraan de investeerder ontsnapte, voor haar rekening.

Il faut donc éviter une telle situation car certaines communes pourraient être tentées de faire ce genre d'opération.

En conclusion, un autre membre estime qu'il suffit que le service des Monuments et Sites de chaque région soit mis au courant et chacune d'elle réglera ce problème comme elle l'entend.

Le précédent intervenant aborde le deuxième problème qui est la condition de non-location du bien.

Il estime qu'il s'agit d'une exclusive excessive. Il faut non pas la supprimer, mais la modifier.

L'auteur de la proposition se demande si le département ne pourrait pas évaluer le coût de cette mesure pour le Trésor.

Dans un premier temps on adopterait la proposition telle quelle. Puis, lorsqu'on disposerait de cette estimation, on pourrait l'étendre à tous les biens classés, donnés en location ou non.

Un commissaire fait remarquer qu'il suffirait de supprimer à l'article 104, 8°, du C.I.R. les mots «et non donnés en location», en prenant en compte ce qu'ont dit le ministre-président de la Région de Bruxelles-Capitale et le ministre de la Culture de la Région flamande.

Cela vaut particulièrement pour Bruxelles où beaucoup d'immeubles sont loués.

Un membre fait remarquer qu'effectivement, la plupart des immeubles de style Horta et de cette période servent aujourd'hui de bureaux pour une administration, une ambassade, une association d'avocats, etc.

Le ministre précise que la condition de non-location est une réserve qui vient des travaux préparatoires du texte initial. Le ministre des Finances et son administration ont toujours été plus ou moins réservés quant aux possibilités d'abus qui résultaient, d'une part, de la mise en location et d'autre part, d'un avantage fiscal lié à la déduction de certains frais.

On est donc plus souple pour accorder un avantage fiscal au propriétaire qui occupe lui-même son bien ou, à la limite, qui le met régulièrement à disposition, et qui souhaite y faire des frais que pour aider celui qui donne déjà le bien en location.

Le membre souligne cependant que mettre en location peut avoir des sens très différents. Ou bien on procède à une location pour des raisons purement

Dat soort dingen moet men dus vermijden want sommige gemeenten zouden in de verleiding kunnen komen om dit soort operaties te verrichten.

Tot besluit meent een ander lid dat het voldoende is de dienst Monumenten en Landschappen van elk gewest op de hoogte te brengen en dat elke dienst dat probleem afhandelt naar eigen goeddunken.

De vorige spreker snijdt het tweede probleem aan, te weten de voorwaarde dat het goed niet mag worden verhuurd.

Volgens hem is die voorwaarde te streng. Men dient ze niet te schrappen maar wel te wijzigen.

De indiener vraagt of het departement niet kan berekenen hoeveel de maatregel aan de Schatkist zal kosten.

In een eerste fase zou men het voorstel als dusdanig kunnen goedkeuren. Wanneer men dan later over die raming beschikt, zou men het toepassingsgebied kunnen verruimen tot alle beschermde goederen ongeacht of die verhuurd worden.

Een lid merkt op dat men alleen maar in artikel 104, 8°, van het WIB 1992 de woorden «niet verhuurde» dient te schrappen rekening houdend met wat de minister-president van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest en de minister van Cultuur van het Vlaams Gewest hebben verklaard.

Dat geldt vooral voor Brussel, waar veel gebouwen worden verhuurd.

Een lid merkt op dat de meeste gebouwen in Horta-stijl en uit deze periode thans als kantoor dienen voor een bestuur, een ambassade, een advocatenvereniging, enz.

De minister wijst erop dat het niet-verhuren als voorwaarde een voorbehoud is dat werd gemaakt tijdens de parlementaire voorbereiding van de oorspronkelijke tekst. De minister van Financiën en zijn bestuur zijn altijd nogal terughoudend geweest wanneer het om mogelijkheden van misbruik ging die enerzijds het gevolg zouden zijn van het verhuren van het goed en anderzijds van het toekennen van een fiscaal voordeel via het aftrekken van een aantal kosten.

Wanneer het erom gaat fiscale voordelen toe te kennen stelt men zich dus soepeler op tegenover de eigenaar die het goed zelf betreft of in het uiterste geval, het regelmatig ter beschikking stelt, en die er kosten wil doen, dan tegenover iemand die het goed reeds verhuurt.

Het lid onderstreept evenwel dat de term «verhuren» zeer uiteenlopende betekenissen kan hebben. Ofwel verhuurt men het goed om louter

fiscales. Dans ce cas on a recours à des constructions artificielles, des A.S.B.L., des activités fictives, etc. Ou bien, on peut avoir une location de bonne foi.

Bien sûr certains utilisent des ruses, mais doit-on pour autant exclure un propriétaire qui loue son bien à un loyer normal et qui réinvestit l'exonération fiscale qui lui est consentie de manière correcte pour maintenir la qualité du bien ?

Les deux opérations ne doivent pas être traitées de la même façon, mais il faudrait disposer d'une définition de la notion de location qui permette de dire qu'il y a location de bonne foi et non abus de droit.

Il faudrait effectivement connaître l'écart budgétaire entre le fait de laisser cette clause ou non.

Le ministre ne dispose pas de ces chiffres parce que les statistiques concernant les déductions qui sont accordées actuellement sont basées sur les biens qui ne sont pas donnés en location.

Les intéressés sont généralement au courant de la réglementation et n'introduisent pas de demandes concernant des biens donnés en location.

L'auteur cite l'exemple du propriétaire d'une maison classée en mauvais état et qui veut la rénover, alors qu'elle n'est pas louée. Il la fait rénover puis la loue. Que se passe-t-il ?

Le ministre déclare qu'il n'y aura pas de problème, puisqu'au moment où on apprécie la déduction fiscale des dépenses qu'il a effectuées, elle n'est pas louée.

L'auteur fait remarquer que pour Bruxelles c'est très important.

Un membre pense qu'à Anvers, Gand, Namur et autres villes de Flandre et de Wallonie, cet exemple est tout à fait d'application aussi. Le cas de Bruxelles n'est pas unique.

Un autre membre souligne l'importance de la réponse donnée par le ministre.

D'autre part, cela donne quand même matière à réflexion. Par exemple, à Bruxelles, il est vrai que lorsqu'il s'agit d'immeubles classés occupés par des bureaux, à première vue cela ne présente pas de problème financier aigu.

Par contre, certains immeubles classés ne peuvent pas servir de bureaux et, au travers des dispositions relevant de l'aménagement du territoire, doivent rester des logements.

Dans ce cas, le problème n'est pas négligeable. Il est possible que des propriétaires ne peuvent rénover, soit qu'ils n'en aient pas les moyens, soit parce

fiscale redenen en doet men aan kunst- en vliegwerk: VZW, fictieve activiteiten, enz., ofwel gaat het om een verhuur te goeder trouw.

Uiteraard is het zo dat een aantal personen listen en lagen gebruiken, doch moet men daarom een eigenaar uitsluiten die zijn goed tegen een normale huurprijs verhuurt en de opbrengst van de fiscale vrijstelling opnieuw investeert die hem op een correcte manier wordt toegekend om zijn goed kwalitatief te onderhouden ?

Men mag die twee handelwijzen niet op gelijke voet plaatsen. Men dient evenwel te kunnen beschikken over een bepaling van het begrip «verhuren» waarmee men een onderscheid kan maken tussen een verhuring te goeder trouw en rechtsmisbruik.

Men zou duidelijk moeten weten welk verschil het voor de begroting maakt of die bepaling al dan niet wordt behouden.

De minister kan die bedragen niet meedelen omdat de statistieken inzake de thans toegestane aftrek op niet-verhuurde goederen steunen.

In de regel kennen de betrokkenen de wetgeving goed en dienen zij geen aanvragen in voor verhuurde goederen.

Als voorbeeld haalt de indiener een eigenaar van een beschermd huis in slechte staat aan, die het wil renoveren terwijl het niet wordt verhuurd. Na de renovatie verhuurt hij het wel. Wat gebeurt er dan ?

Volgens de minister zullen er geen moeilijkheden zijn omdat het huis niet werd verhuurd op het ogenblik waarop men de fiscale aftrek van de gedane uitgaven onderzocht.

De indiener merkt op dat zulks voor Brussel heel belangrijk is.

Een lid is van oordeel dat dit voorbeeld al evenzeer geldt voor Antwerpen, Gent, Namen en andere steden in Vlaanderen en Wallonië. Brussel vormt geen alleenstaand geval.

Een ander lid wijst erop hoe belangrijk het antwoord van de minister is.

Voorts stemt dat toch tot nadenken. Het is natuurlijk wel zo dat wanneer men in Brussel met beschermde gebouwen te maken heeft waarin kantoren zijn ondergebracht, dat op het eerste gezicht geen spoedeisend financieel probleem vormt.

Daar staat tegenover dat een aantal beschermde gebouwen niet als kantoorruimte dienst kunnen doen. Wegens de bepalingen op de ruimtelijke ordening moeten zij woonruimte blijven.

In dat geval mag men het probleem zeker niet zonder meer over het hoofd zien. Het is mogelijk dat eigenaars niet kunnen renoveren ofwel omdat zij

que, s'ils devaient amortir les frais, le loyer deviendrait prohibitif par rapport à ceux pratiqués dans le voisinage.

C'est pourquoi la notion de non-location est arbitraire et devrait être modalisée, éventuellement sous la forme d'un arrêté d'application pris en concertation avec les régions.

Un membre fait remarquer que cela n'empêche pas que la réponse du ministre précisant que le propriétaire d'un bien non loué au moment des travaux peut bénéficier de l'exonération est satisfaisante.

Le problème est que dans certains cas, vraisemblablement, un immeuble est mieux sauvegardé par une location que par l'absence de location.

Or, on prive le propriétaire du bénéfice de l'exonération, parce que le bien est loué, alors que la location a été bénéfique pour la conservation de l'immeuble.

Le ministre répond à cela que, depuis le début, on a voulu aider, par le biais de l'exonération fiscale, le citoyen qui entretient sa propriété. Pour le fisc, la location est déjà une rentrée financière que le propriétaire doit, par priorité, affecter à l'amélioration et à l'entretien de son immeuble.

Étendre cette mesure aux biens loués irait plus loin que ce qui figure dans la proposition, où, l'auteur entend relever le plafond de la somme à exonérer.

La location est un tout autre phénomène, et une source d'abus.

Le ministre se déclare donc réservé à ce sujet.

Le membre, bien qu'étant dans l'opposition, voudrait rappeler qu'il existe, semble-t-il, un accord entre les partis de la majorité et le gouvernement, selon lequel les propositions de loi devraient, en principe, être concertées et ne pas donner lieu à des affrontements. Le ministre, précédemment, s'était montré plutôt favorable à la présente proposition de loi. Aujourd'hui, il ne trouve pas opportun, qu'à ce stade-ci, nous apportions un changement à la proposition initiale.

D'un autre côté, nous avons entendu l'interprétation selon laquelle le bien peut être loué après la rénovation.

Ayant entendu l'avis de toutes les parties concernées, il se dit personnellement prêt à appuyer cette proposition sans amendement.

Il ne voit pas pourquoi il faudrait encore en différer l'adoption.

daartoe de middelen niet hebben ofwel omdat, wanneer zij de kosten moeten afschrijven, de huur te hoog wordt vergeleken met de huurprijzen in de wijk waar het gebouw zich bevindt.

Daarom is het begrip «niet verhuurd» willekeurig en zou het aangepast moeten worden, eventueel via een uitvoeringsbesluit vast te stellen in overleg met de gewesten.

Volgens een lid neemt dat niet weg dat het antwoord van de minister voldoening schenkt aangezien een eigenaar van een goed dat tijdens de werken niet verhuurd wordt, toch vrijstelling kan genieten.

Het probleem bestaat hierin dat in bepaalde gevallen naar alle waarschijnlijkheid een gebouw beter beschermd is wanneer het wordt verhuurd dan wanneer het niet wordt verhuurd.

De eigenaar krijgt dus geen vrijstelling omdat het goed wordt verhuurd terwijl uit de feiten blijkt dat die verhuur gunstige gevolgen heeft gehad voor het onderhoud van het gebouw.

De minister antwoordt daarop dat men vanaf het begin door middel van fiscale vrijstelling een ondersteuning heeft willen geven aan de burger die zelf zijn eigendom onderhoudt, enz. Voor de fiscus is de verhuring reeds een financieel inkomen dat de eigenaar bij voorrang moet besteden aan de verbetering en het onderhoud van zijn pand.

Deze maatregel verruimen tot de verhuurde goederen zou verder gaan dan wat in het voorstel geopperd wordt. De indiener wil de maximumgrens van het vrij te stellen bedrag optrekken.

Het verhuren is een heel ander fenomeen dat aanleiding geeft tot misbruiken.

De minister verklaart dus voorbehoud te maken hieromtrent.

Hoewel het lid tot de oppositie behoort, zou hij erop willen wijzen dat er naar het schijnt tussen de meerderheidspartijen en de regering een akkoord bestaat dat over de wetsvoorstellen in principe overleg moet worden gevoerd en dat ze geen aanleiding mogen geven tot botsingen. De minister had dit wetsvoorstel aanvankelijk vrij positief onthaald. Thans acht hij het niet opportuun dat wij in dit stadium een wijziging aanbrengen in het oorspronkelijke voorstel.

Anderzijds hebben wij de interpretatie gehoord volgens welke het goed na de renovatie verhuurd mag worden.

Nu hij het advies van alle betrokken partijen heeft gehoord, verklaart hij persoonlijk bereid te zijn dit voorstel zonder amendement te steunen.

Hij ziet niet in waarom de goedkeuring ervan nog uitgesteld moet worden.

Un commissaire déclare ne pas vouloir jouer ici le jeu majorité contre opposition.

Après avoir écouté la discussion, il est convaincu qu'aussi bien le texte actuel que la proposition de loi ont pour seul but la conservation du patrimoine culturel.

La seule objection qu'il formule est que, si cette compétence a été entièrement transférée aux régions, nous ne pouvons plus intervenir.

La seule chose que nous puissions faire est d'abroger l'article 104, 8°, du Code des impôts sur les revenus et laisser les régions gérer ce secteur comme elles l'entendent en prenant leurs responsabilités, y compris sur le plan budgétaire.

Un autre commissaire estime que le point de vue du précédent intervenant est correct sur le plan juridique.

Par contre, il faut aussi considérer l'ensemble de l'évolution de la réforme de l'État. Les instances régionales ont, par ailleurs, rendu leur avis.

Il répète que si juridiquement, la position du précédent intervenant est correcte, elle aurait pour conséquence de susciter une augmentation de la pression pour le transfert des compétences fiscales. Il n'en est pas adversaire, mais dans la phase actuelle de la réforme de l'État, où la compétence fiscale est fédérale, et une série d'autres matières régionales, sur le plan de la gestion nous devons chercher à établir un consensus et un dialogue entre le fédéral et le régional. C'est la philosophie de l'actuelle réforme institutionnelle. On peut évidemment ne pas être d'accord. Nous nous trouvons ici devant un exemple où par des techniques fiscales et avec l'accord des régions on peut mener une politique cohérente. Pourquoi ne pas suivre cette voie ?

L'intervenant estime, en outre, que ne pas le faire serait un peu en contradiction avec la loyauté qui préside à la collaboration entre le fédéral et le régional.

Un membre est lui aussi un peu étonné de cette réaction, car la disposition de l'article 104, 8°, du C.I.R. 1992 fait partie du domaine légitime du gouvernement fédéral, et dans ce cas, il nous appartient de la modifier éventuellement.

Et il estime que nous avons respecté, dans la lettre et dans l'esprit, la loyauté qui préside aux relations entre le fédéral et le régional, en consultant les gouvernements régionaux et en examinant, de façon approfondie, leurs préoccupations.

L'auteur de la proposition rappelle qu'ayant été très mêlée à la rédaction d'une législation régionale

Een commissielid verklaart dat hij het spelletje van meerderheid tegen oppositie niet wil meespelen.

Nadat hij de bespreking heeft gehoord, is hij ervan overtuigd dat zowel de huidige tekst als het wetsvoorstel uitsluitend de bescherming van het cultureel erfgoed beogen.

Het enige bezwaar dat hij formuleert, is dat wij niet meer kunnen optreden indien deze bevoegdheid volledig overgedragen is aan de gewesten.

Het enige wat wij kunnen doen, is artikel 104, 8°, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen opheffen en deze sector naar goedgevoel laten beheren door de gewesten, die hun verantwoordelijkheid, ook op het vlak van de begroting, moeten opnemen.

Een ander lid meent dat het standpunt van de vorige spreker juridisch gezien juist is.

Men moet daarentegen ook rekening houden met heel de ontwikkeling van de staatshervorming. De gewestelijke instanties hebben overigens hun advies verstrekt.

Hij herhaalt dat als het standpunt van de vorige spreker juridisch gezien correct is, dat tot gevolg zal hebben dat de druk voor de overheveling van de fiscale bevoegdheden hiermee opgevoerd wordt. Hij is daar niet tegen gekant maar in de huidige fase van de staatshervorming, waarin de fiscaliteit tot de federale bevoegdheden behoort en een reeks andere bevoegdheden gewestelijk zijn, moeten wij uit beheersmatig oogpunt streven naar een consensus en een dialoog tussen de federale en de gewestelijke overheid. Dat is de gedachte achter de huidige institutionele hervorming. Het is natuurlijk mogelijk dat men niet akkoord gaat. Wij hebben hier te maken met een voorbeeld waar men door middel van fiscale technieken en met instemming van de gewesten een samenhangend beleid kan voeren. Waarom kan men deze weg niet volgen ?

Doet men dat niet, dan zou dat bovendien in strijd zijn met de loyaliteit die ten grondslag ligt aan de samenwerking tussen de federale en de regionale overheid.

Een lid is eveneens een beetje verbaasd over die reactie want de bepaling van artikel 104, 8°, van het WIB 1992 behoort tot de legitieme bevoegdheid van de federale regering. In dat geval staat het aan ons het artikel eventueel te wijzigen.

Hij meent verder dat wij de loyaliteit die ten grondslag ligt aan de betrekkingen tussen de federale en de gewestelijke overheid, naar de letter en naar de geest hebben nageleefd door de gewestregeringen te raadplegen en door grondig in te gaan op de aandachtspunten die deze regeringen naar voren hebben gebracht.

De indiener van het voorstel merkt op dat zij op gewestelijk niveau nauw betrokken is geweest bij het

de protection des monuments et sites, son approche de ce problème au Sénat a été réaliste. Elle s'est demandée ce qui pouvait être fait concrètement pour aider les propriétaires de bâtiments classés.

Voyant ce qui restait comme compétence fédérale, elle s'est dit qu'en augmentant cette somme, un peu dérisoire, de 250 000 francs, et en la faisant passer à 1 million, on pourrait les aider.

Cette approche n'a donc rien d'idéologique, elle est tout simplement pragmatique.

La commission a reçu l'avis des régions. Il semble donc à l'intervenante que l'on doive trancher, dans un sens ou dans un autre.

Un commissaire partage le point de vue du précédent intervenant et le pragmatisme de l'auteur.

Dans l'état actuel des équilibres, il ne voit pas de raison de ne pas adopter la proposition, puisqu'elle rencontre un consensus, tant régional que fédéral.

Il attire également l'attention sur le fait que le libellé de l'article 104, 8°, parle de la moitié, avec un maximum de 250 000 francs de la partie non couverte par les subsides des dépenses effectuées par le propriétaire.

Il s'agit donc bien d'une aide additionnelle et, bien entendu, si elle était supprimée, cela poserait le problème d'une majoration des subsides des Régions, dont tout le monde connaît la situation financière. C'est pourquoi, la présente proposition a été accueillie avec satisfaction par les ministres régionaux qui y voient, dans la situation actuelle, un stimulant à la rénovation.

Un autre membre relève que l'auteur de la proposition dit qu'elle n'aura pas de répercussion importante sur le Trésor. Il ne partage pas du tout cet avis. Il pense, au contraire, qu'il y aura des conséquences très importantes.

La première remarque est que, si on continue comme actuellement, étant donné le coût formidable de la moindre restauration du patrimoine, il n'y aura plus personne qui demandera quoi que ce soit, parce que les travaux seront beaucoup trop chers.

Par contre, si on suivait la proposition, on pourrait même aller plus loin. Pourquoi se limiter à 1 million ?

L'intervenant est bourgmestre d'une petite commune de 4 000 habitants, qui compte 21 villages et qui possède quelques monuments splendides, qu'ils soient publics, ou privés, ou qu'ils appartiennent aux fabriques d'églises. Ils sont classés, mais étant donné le coût de leur remise en état, plus personne ne peut le faire.

opstellen van een regelgeving voor de bescherming van monumenten en landschappen; in de Senaat heeft zij het probleem realistisch benaderd. Ze heeft zich afgevraagd wat concreet kon worden gedaan om de eigenaars van beschermde gebouwen te helpen.

Rekening houdend met wat als federale bevoegdheid overblijft, kwam ze tot het besluit dat het mogelijk was hen te helpen door dit nogal belachelijk lage bedrag van 250 000 frank op te trekken tot 1 miljoen.

Deze benaderingswijze heeft niets met ideologie te maken, het is gewoon een pragmatische benadering.

De commissie heeft het advies van de gewesten ontvangen. Zij vindt dus dat men hoe dan ook een beslissing moeten nemen.

Een commissielid deelt het pragmatisme van de indiener van het voorstel en het standpunt van de spreker daarvoor.

Binnen de huidige evenwichten ziet hij geen reden om het voorstel niet goed te keuren omdat er zowel op federaal als op gewestelijk vlak een consensus voor bestaat.

Hij vestigt eveneens de aandacht op het feit dat de tekst van artikel 104, 8°, gewag maakt van de helft, tot ten hoogste 250 000 frank, van het niet door subsidies gedekte gedeelte van de uitgaven die de eigenaar heeft gedaan.

Het gaat dus wel degelijk om een bijkomende hulp. Het afschaffen van deze hulp zou natuurlijk als probleem meebrengen dat gewestelijke subsidies hoger worden en iedereen kent de financiële toestand van de gewesten. Daarom werd dit voorstel door de gewestministers met voldoening ontvangen, omdat zij er in de huidige toestand een stimulant in zien voor renovatie.

Een ander lid merkt op dat het voorstel volgens de indiener ervan een niet zo aanzienlijke weerslag heeft op de Schatkist. Hij deelt deze mening helemaal niet. Hij meent integendeel dat het zeer aanzienlijke gevolgen zal hebben.

In de eerste plaats, indien men doorgaat zoals nu, rekening houdend met de enorme kostprijs van de ook maar geringste restauratie van het patrimonium, zal er volgens hem niemand nog iets vragen omdat de herstellingen veel te duur zijn.

Indien men daarentegen ingaat op het voorstel, zou men zelfs nog verder kunnen gaan. Waarom beperkt men zich tot 1 miljoen ?

Spreker is burgemeester van een kleine gemeente met 4 000 inwoners en 21 dorpen: er liggen enkele prachtige monumenten die overheidsbezit, particulier bezit of eigendom van de kerkfabrieken zijn. Deze monumenten zijn beschermd maar wegens de kosten kan niemand nog het onderhoud en de herstellingen aan.

Bien sûr cela reviendra plus cher sur le plan des aides, mais en définitive c'est l'État qui y gagnera.

L'intervenant imagine qu'on puisse réaliser un grand chantier, à la Malraux, en Flandre, à Bruxelles, comme en Wallonie, on générera un énorme potentiel de travail. Qu'est-ce qui coûte le plus cher? C'est la main-d'œuvre. Et dans la main-d'œuvre, les charges sociales.

On générerait, ainsi, du travail, qui, bien sûr, coûtera des subsides à l'État, mais ces subsides sont moins élevés que ce que l'État recevrait en T.V.A. et cotisations sociales et que ce qu'il ne dépenserait pas en chômage.

L'intervenant va même plus loin, oubliant l'aspect financier, en tenant compte de ce qu'est le patrimoine, il est vrai que de petits villages comme ceux de sa commune ont besoin de métropoles comme Bruxelles, Bruges, Gand ou Liège. Sans des dispositions comme celles-ci, tout irait à l'abandon, et un beau jour on le regretterait.

En effet, si on n'entretient pas une voirie, on doit la renouveler et le renouvellement coûte 20 fois plus cher que l'entretien.

Si on n'entretient pas le patrimoine culturel, surtout les bâtiments, on finira par ne plus le restaurer. Et au lieu d'un patrimoine de valeur, on aura un tas de pierres.

Un membre fait remarquer que l'Italie est l'exemple de ce que l'intervenant vient de dire. Elle n'a pas investi une lire dans un certain nombre de monuments historiques et on a appris, récemment, qu'à Bologne, une tour du XIIIe siècle s'est effondrée.

Un commissaire déclare, qu'en effet, il plaide l'évidence. Il est même malheureux qu'il faille plaider de telles causes.

Un membre déclare que le problème n'est pas là.

Nous ne parlons pas du but lui-même, sur lequel tout le monde est d'accord.

Nous parlons des moyens et de la manière dont ils doivent être attribués.

Il désire seulement attirer l'attention sur les conséquences du système que nous avons mis sur pied.

La difficulté provient du fait que les subsides et la proposition en discussion relèvent de deux niveaux de compétence différents.

Il invite la Commission à prendre position et à ne pas geler le problème.

Vanzelfsprekend zal voor de hulp een hogere prijs moeten worden betaald maar uiteindelijk zal de Staat er bij winnen.

Spreker stelt zich voor dat men à la Malraux een groot bouwwerk tot stand brengt, zowel in Vlaanderen als in Brussel en Wallonië, en men zal een enorm potentieel aan arbeid scheppen. Wat kost het meest? De arbeid. En in de arbeid de sociale lasten.

Zo zou men arbeid kunnen scheppen die natuurlijk bekostigd wordt met staatssubsidies maar deze subsidies zijn minder duur dan al wat de Staat aan BTW en sociale bijdragen zou ontvangen en al wat hij niet hoeft uit te geven aan werkloosheid.

Spreker gaat zelfs verder en vergeet het financiële aspect: rekening houdend met wat het cultureel erfgoed voorstelt, hebben kleine dorpen als die van zijn gemeente weliswaar metropolen als Brussel, Brugge, Gent of Luik nodig. Zonder regelingen als deze zou alles aan zijn lot worden overgelaten en op een dag zou men het betreuren.

Indien een weg niet wordt onderhouden, moet men hem immers vernieuwen, terwijl de vernieuwing ervan twintig maal meer kost dan het onderhoud ervan.

Indien men ons cultuurbezit en vooral de gebouwen niet onderhoudt, zal men uiteindelijk niet meer aan restauratie toekomen. En in plaats van een waardevol patrimonium, heeft men dan een hoop stenen.

Een lid merkt op dat Italië een schoolvoorbeeld is van wat spreker net heeft gezegd. Dat land heeft geen lire geïnvesteerd in een aantal historische monumenten en zo kon men onlangs vernemen dat een toren uit de XIIIe eeuw te Bologna is ingestort.

Een lid zegt dat hij inderdaad open deuren aan het intrappen is. Hij betreurt dat hij zulke dingen moet doen.

Een ander lid zegt dat het probleem daar niet ligt.

De commissie heeft het niet over het doel zelf, want iedereen is het daarover eens.

Het gaat veeleer over de middelen en de manier waarop die toegekend moeten worden.

Spreker wil alleen de aandacht vestigen op de gevolgen die de uitgewerkte regeling tot stand brengt.

De moeilijkheid bestaat erin dat de subsidies en het voorliggend voorstel onder twee verschillende gezagsniveaus vallen.

Spreker is van oordeel dat de commissie haar standpunt moet bepalen zonder de zaken te bevriezen.

Un autre membre propose de traiter la question raisonnablement. Selon lui, le seul changement proposé à la législation actuelle, est une adaptation du montant du plafond de l'exonération fiscale. On ne change rien quant à la non-location, ni à la condition d'accessibilité.

Il s'agit d'une modification minimale qui est de notre compétence.

Ce qui a été évoqué au cours de la discussion sera repris dans le rapport.

Un commissaire est désireux de voir trouver un consensus. Selon lui, la proposition, une fois adoptée, ne sera pas source d'abus. Le propriétaire fera toujours lui-même l'effort financier et en récupèrera une partie dans l'exonération fiscale.

D'autre part, si l'on voulait conclure du fait que la compétence étant régionale, les régions n'ont qu'à assumer ce coût elles-mêmes, pour être conséquent, il faudrait aussi supprimer les dons fiscalement déductibles à des institutions culturelles et sociales.

Si le ministre des Finances considère lui-même cette proposition comme acceptable, c'est une incitation à arriver à un consensus.

Le commissaire demande si l'on dispose de chiffres sur le coût de ces exonérations en fonction de la législation actuelle.

Le ministre précise que pour l'année 1995, il y a eu 149 demandes introduites par des contribuables pour un total de déductions de 20 424 000 francs.

Si on prend un impact fiscal de 40%, cela a coûté huit millions. Même en multipliant le coût par quatre, ce qui est peu probable, l'administration évalue le coût total de la dépense pour le Trésor à 24 millions.

Un membre résume la situation.

Les immeubles concernés sont déjà classés ou le seront par une commission *ad hoc*, qui sait que lorsqu'elle classe, l'État devra intervenir dans certains coûts.

Deuxièmement, la décision d'aider les propriétaires est déjà appliquée.

Troisièmement, il s'agit uniquement de toucher à un plafond.

Quatrièmement, si le propriétaire est une personne privée, il faudra exercer un contrôle, puisqu'il recevra de l'argent public. Mais cette personne doit assumer la grosse part des frais de restauration. L'entière responsabilité n'est jamais subsidiable.

Een ander lid stelt voor de kwestie rationeel aan te pakken. De enige voorgestelde wijziging in de thans geldende wetgeving is volgens hem een aanpassing van het bedrag van de bovengrens van de belastingvrijstelling. Aan het niet-verhuren en aan de voorwaarde van het toegankelijk zijn voor het publiek raakt het voorstel volstrekt niet.

Dat is dus een uiterst geringe wijziging, waarvoor wij bevoegd zijn.

Wat tijdens de bespreking aan bod is gekomen zal in het verslag worden opgenomen.

Een lid verklaart te wensen dat men een consensus bereikt. Spreker meent dat, wanneer het voorstel is goedgekeurd, dat nog niet betekent dat het de deur openzet voor misbruiken. De eigenaar moet nog altijd zelf een financiële inspanning leveren en zal die via de belastingvrijstelling gedeeltelijk terugwinnen.

Indien men voorts daaruit wil besluiten dat de gewesten bevoegd zijn en dat zij daarom voor de kosten moeten opdraaien, dient men ook logischerwijze de fiscaal aftrekbare giften aan culturele en sociale instellingen te schrappen.

Indien de minister van Financiën het voorstel zelf als aanvaardbaar beschouwt houdt dat een aanmoediging in om tot een consensus te komen.

Het lid vraagt of er cijfermatige informatie beschikbaar is over de kostprijs van die vrijstellingen in het licht van de thans geldende wetgeving.

De minister deelt mee dat er, voor het jaar 1995, 149 aanvragen door belastingplichtigen ingediend zijn voor een totale aftrek van 20 424 000 frank.

Indien men aanneemt dat het fiscale impact 40% bedraagt, heeft dat acht miljoen gekost. Zelfs indien men de kostprijs met vier vermenigvuldigt, wat weinig waarschijnlijk is, raamt de administratie de totale kostprijs van de uitgave voor de Schatkist op 24 miljoen.

Een lid resumeert de toestand.

De betrokken panden zijn reeds beschermd of zullen als monument worden erkend door een commissie *ad hoc*, die ervan op de hoogte is dat de Staat, wanneer zij een monument beschermt, bepaalde kosten moet dragen.

Op de tweede plaats wordt de beslissing om de eigenaars te steunen reeds toegepast.

Ten derde is het alleen maar de bedoeling aan een maximumgrens te raken.

Ten vierde moet men een controle uitoefenen indien de eigenaar een particulier is, want hij ontvangt overheidsgeld. Maar deze persoon moet het grootste deel van de restauratiekosten dragen. Niets is volledig subsidieerbaar.

Ce qui veut dire que le propriétaire ne va jamais commander un travail, même subventionné, s'il n'est pas sûr que ce soit plus que nécessaire.

De plus, si on met en balance ce que cela coûtera au Trésor si on ne fait rien et ce que cela coûte en subsides avec toutes les récupérations fiscales et sociales il n'est pas certain que le Trésor va perdre de l'argent, et peut-être même va-t-il en gagner.

Dans l'immédiat, essayons de faire ce qui est possible, et cette proposition est raisonnable.

L'auteur de la proposition reconnaît que dans ses développements, elle n'a peut-être pas assez insisté sur les retombées de cette proposition en matière d'emploi.

Elle l'a déposée non seulement pour que les monuments et les sites revivent et soient le plus possible adaptés à nos cités modernes, mais aussi pour qu'autour d'eux, toute une vie et toute une économie se créent.

Un commissaire déclare n'avoir aucune objection sur le fond, mais constate qu'on va créer une exonération fiscale fédérale pour une matière totalement régionalisée. Le fédéral va donc subir une perte financière pour une matière dans laquelle il n'a rien à dire. Il y a ici un problème qu'il faut résoudre. C'est une situation malsaine.

Un membre rappelle que ceci a déjà fait l'objet de longs débats qui ont rencontré ces observations.

La plupart des membres de la commission et le ministre lui-même sont favorables à cette proposition.

Pourquoi devons-nous compliquer les choses ?

C'est d'ailleurs un domaine qui, contrairement à ce que déclare l'intervenant, est de la compétence du fédéral, sinon cela ne figurerait pas dans le Code des impôts sur les revenus.

Il s'agit simplement d'une élévation de plafond.

Les chiffres ont été donnés, ils sont minimes par rapport au budget fédéral et permettront d'aider à la conservation des Trésors du passé.

Un autre membre répète qu'il n'est pas d'accord.

Il s'agit ici d'une lacune dans la structure financière des régions, des communautés, et du gouvernement fédéral.

Nous devons le constater. Ce problème apparaît, en effet, à l'occasion de ce petit dossier mais tôt ou tard, il faudra trancher le fait de savoir si oui ou non

Dat wil zeggen dat de eigenaar zelfs gesubsidieerde werken nooit zal laten uitvoeren indien hij er niet zeker van is dat het meer dan noodzakelijk is.

Als men bovendien, als men niets doet, de kosten voor de Schatkist samen met de kosten voor de subsidies afweegt tegenover hetgeen men op fiscaal en sociaal vlak terugwint, dan is het niet zeker dat de Schatkist erbij zal inschieten, misschien zal ze er zelfs bij winnen.

Laten we onmiddellijk beginnen met wat mogelijk is, en dan is dit voorstel redelijk.

De indiener van het voorstel erkent dat ze in haar toelichting misschien niet voldoende de klemtoon heeft gelegd op de weerslag van dit voorstel op het vlak van de werkgelegenheid.

Ze heeft het voorstel niet alleen ingediend om de monumenten en landschappen nieuw leven in te blazen en om de aanpassing ervan aan onze moderne steden zo goed mogelijk te laten verlopen. Het was ook de bedoeling dat rond deze monumenten bedrijvigheid en een levendige economie ontstaan.

Een commissielid verklaart geen enkel inhoudelijk bezwaar te hebben maar hij stelt vast dat men een federale belastingvrijstelling zal toekennen voor een volledig gewestelijk geregelde materie. Het federale gezagsniveau zal dus financieel verlies lijden voor een materie waarin het niets te zeggen heeft. Hier ligt een probleem waarvoor een oplossing moet worden gevonden. Het is een ongezonde situatie.

Een lid merkt op dat hierover reeds lange besprekingen zijn gevoerd en dat daarin tegemoetgekomen is aan deze opmerkingen.

De meeste leden van de commissie en de minister zelf zijn voorstander van dit voorstel.

Waarom moeten wij de zaken ingewikkeld maken ?

Het is trouwens een domein dat, in tegenstelling tot wat spreker verklaart, een federale bevoegdheid is, anders zou het niet in het Wetboek van de Inkomstenbelastingen voorkomen.

De maximumgrens wordt gewoon opgetrokken.

De bedragen zijn gegeven, ze zijn miniem ten opzichte van de federale begroting en hiermee kan een bijdrage worden geleverd aan de bescherming van de schatten uit het verleden.

Een ander lid herhaalt dat hij hiermee niet akkoord gaat.

Het gaat hier om een leemte in de financiële structuur van de gewesten, de gemeenschappen en de federale regering.

Tot die bevinding moet men komen. Het probleem duikt immers op naar aanleiding van dit kleine dossier maar vroeg of laat moet men zich uit-

l'autorité fédérale peut encore créer des dépenses fiscales pour des matières qui ne sont pas de sa compétence.

L'auteur rappelle qu'on a longuement discuté de tout cela et que son point de vue était essentiellement réaliste.

Étant sénateur de communauté, à la limite si la solution avait été de déposer une proposition à la Région de Bruxelles-Capitale, elle l'aurait fait mais on lui aurait dit que c'était de la compétence du fédéral.

Donc, au niveau du réalisme politique, il est important de considérer que faire passer le plafond prévu de 250 000 francs à 1 million de francs pourrait presque être considéré comme une très grosse indexation.

Le ministre confirme qu'il est tout à fait d'accord pour l'adoption de la proposition.

spreken over de vraag of de federale overheid nog belastinguitgaven kan doen voor aangelegenheden die niet tot haar bevoegdheden behoren.

De indiener van het voorstel merkt op dat hierover lang gediscussieerd is en dat haar standpunt hoofdzakelijk ingegeven was door realiteitszin.

Als gemeenschapssenator zou zij de oplossing desnoods gezocht hebben in het indienen van een voorstel in de Brusselse Hoofdstedelijke Raad maar men zou haar geantwoord hebben dat het om een federale bevoegdheid gaat.

De politieke realiteitszin gebiedt dus het optrekken van de vastgestelde maximumgrens van 250 000 tot 1 miljoen frank bijna te beschouwen als een zeer ruime indexering.

De minister bevestigt dat hij volledig instemt met het voorstel.

III. DISCUSSION DES ARTICLESArticle 1er

Cet article ne donne lieu à aucune intervention.
Il est adopté par 7 voix contre 2 et 1 abstention.

Article 2

Cet article ne suscite pas d'observation.
Il est adopté par 7 voix contre 2 et 1 abstention.

*
* *

L'ensemble de la proposition de loi est adopté par
7 voix contre 2 et 1 abstention.

*
* *

Le présent rapport est approuvé à l'unanimité des
huit membres présents.

Le rapporteur,
Robert HOTYAT.

Le président,
Paul HATRY.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikel 1

Dit artikel geeft geen stof tot opmerkingen.
Het wordt aangenomen met 7 tegen 2 stemmen,
bij 1 onthouding.

Artikel 2

Dit artikel geeft geen stof tot opmerkingen.
Het wordt aangenomen met 7 tegen 2 stemmen,
bij 1 onthouding.

*
* *

Het wetsvoorstel in zijn geheel wordt aangeno-
men met 7 tegen 2 stemmen, bij 1 onthouding.

*
* *

Dit verslag is goedgekeurd bij eenparigheid van de
acht aanwezige leden.

De rapporteur,
Robert HOTYAT.

De voorzitter,
Paul HATRY.

TEXTE ADOPTÉ PAR LA COMMISSION

—————

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 de la Constitution.

Art. 2

À l'article 104, 8°, du Code des impôts sur les revenus 1992, les mots «250 000 francs» sont remplacés par les mots «1 000 000 de francs».

TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE

—————

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 104, 8°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, worden de woorden «250 000 frank» vervangen door de woorden «1 000 000 frank».

ANNEXE 1**LETTRE DU GOUVERNEMENT WALLON**

Monsieur Frank Swaelen
Président du Sénat
Palais de la Nation
Rue de la Loi 8
1009 Bruxelles

Namur, 1 août 1996

Monsieur le président,

Objet: Demande d'avis aux régions sur une proposition de loi visant à modifier l'article 104, 8°, du Code des impôts sur les revenus 1992.

J'ai bien reçu votre courrier du 5 juillet 1996 dont objet mentionné sous rubrique et vous en remercie.

L'article 6, § 1er, I, 7°, attribue aux régions la compétence des monuments et des sites et c'est sur cette base que vous interrogez la Région bruxelloise, la Région flamande ainsi que la Région wallonne.

Cependant, vu l'article 139 de la Constitution et les décrets des 23 décembre 1993 et 17 janvier 1994 relatifs au transfert de l'exercice des compétences des monuments et sites de la Région wallonne à la Communauté germanophone, j'ai pensé qu'il était souhaitable que celle-ci se prononce et vous fasse part directement de son avis. J'ai dès lors envoyé un courrier dans ce sens au ministre-président de la Communauté germanophone.

Pour ma part, je compte soumettre la proposition de loi à l'avis du Gouvernement wallon dès septembre prochain et vous en ferai part aussitôt après.

Je vous prie de croire, M. le président, à l'assurance de ma considération distinguée.

Robert COLLIGNON.

BIJLAGE 1**BRIEF VAN DE WAALSE REGERING**

De heer Frank Swaelen
Voorzitter van de Senaat
Paleis der Natie
Natieplein 1
1009 Brussel

Namen, 1 augustus 1996

Mijnheer de voorzitter,

Betreft: Adviesaanvraag aan de gewesten over een wetsvoorstel tot wijziging van artikel 104, 8°, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992.

Ik dank u voor uw brief van 5 juli 1996 over voornoemd onderwerp.

Artikel 6, § 1, I, 7°, van de bijzondere wet verleent de gewesten de bevoegdheid over monumenten en landschappen en op basis daarvan vraagt u informatie bij het Brusselse Gewest, het Vlaamse Gewest en het Waalse Gewest.

Op grond van artikel 139 van de Grondwet nochtans en van de decreten van 23 december 1993 en 17 januari 1994 betreffende de overdracht van het uitoefenen van de bevoegdheden over monumenten en landschappen van het Waalse Gewest naar de Duitstalige Gemeenschap, heb ik gemeend dat het wenselijk zou zijn dat deze laatste zich uitspreekt en u rechtstreeks haar advies mededeelt. Derhalve heb ik de minister-president van de Duitstalige Gemeenschap in die zin daarover aangeschreven.

Ikzelf neem mij voor het wetsvoorstel voor advies aan de Waalse regering in september voor te leggen en u dat advies daarna onverwijld mede te delen.

Met de meeste hoogachting.

Robert COLLIGNON.

ANNEXE 2

**AVIS DU GOUVERNEMENT
DE LA COMMUNAUTÉ GERMANOPHONE**

(Traduction)

À Monsieur Frank Swaelen,
Président du Sénat,
Palais de la Nation
Rue de la Loi 8
1009 Bruxelles

Eupen, le 2 septembre 1996

Objet: Dépenses fiscalement déductibles pour immeubles classés comme monuments

Monsieur le Président,

Par lettre du 1er août, mon collègue de la Région wallonne, M. Collignon, m'a transmis la correspondance échangée avec vous relativement à la proposition de loi sur le relèvement du montant fiscalement exonéré par les travaux aux sites et monuments classés.

En sa séance du 28 août 1996, le Gouvernement de la Communauté germanophone a marqué son accord sur cette proposition de loi.

(Formule de politesse)

Joseph MARAITE.

BIJLAGE 2

**ADVIES VAN DE REGERING
VAN DE DUITSTALIGE GEMEENSCHAP**

Herrn Frank Swaelen,
Senatspräsident,
Palais de la Nation
Rue de la Loi 8
1009 Brüssel

Eupen, den 2. September 1996

Steuerlich absetzbare Ausgaben für denkmalgeschützte Immobilien

Sehr geehrter Herr Senatspräsident,

Mit Schreiben vom 1. August 1996 übermittelte mir mein Kollege der Wallonischen Region Herr Collignon die mit Ihnen geführte Korrespondenz in bezug auf den Gesetzesvorschlag über die Heraufsetzung des Steuerbefreiungsbetrags für Arbeiten an geschützten Denkmälern und Landschaften.

In ihrer Sitzung vom 28. August 1996 hat die Regierung der Deutschsprachigen Gemeinschaft ihr Einverständnis zu diesem Gesetzesvorschlag gegeben.

In der Hoffnung, Ihnen hiermit gedient zu haben, verbleibe ich

Joseph MARAITE.

ANNEXE 3**AVIS DU GOUVERNEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

Monsieur Frank Swaelen
Président du Sénat
Palais de la Nation
Place de la Nation, 1
1009 Bruxelles

Bruxelles, le 2 octobre 1996

Monsieur le président,

Concerne: Position du gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale au sujet d'une proposition de loi modifiant l'article 104, 8°, du Code des impôts sur les revenus.

Je vous informe que le gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale s'est prononcé sur la proposition de loi mentionnée sous rubrique, lors de sa réunion du 19 septembre 1996.

L'augmentation des dépenses déductibles est un incitant pour la restauration et l'entretien du patrimoine classé.

Les deux conditions permettant actuellement de déduire les dépenses d'entretien et de restauration à un bien classé, à savoir l'accessibilité au public et la non-location, empêchent la plupart des propriétaires de biens classés situés en Région de Bruxelles-Capitale de bénéficier de cette déduction.

C'est pourquoi le gouvernement a donné un avis favorable sur la proposition de loi modifiant l'article 104, 8°, du Code des impôts sur les revenus, mais en formulant le souhait suivant:

a) il y a lieu de définir plus précisément la notion de « bien accessible au public ». En effet, à l'heure actuelle, l'accessibilité au public est définie dans une circulaire ministérielle comme suit: « Un immeuble classé est considéré comme étant accessible au public au sens de l'article 55, § 1er, 2°, A.R./C.I.R. 92, lorsque compte tenu de sa spécificité et sur avis de l'Exécutif compétent, il est reconnu comme tel, par le ministre des Finances ou son délégué. » Cette définition est peu claire et ne permet pas de déterminer précisément ce qu'on entend par l'accessibilité au public;

b) il y a lieu de supprimer la condition de non-location du bien, sous peine de ne jamais voir appliquée la déduction en Région de Bruxelles-Capitale.

Je vous prie de croire, monsieur le président, à l'assurance de mes sentiments les meilleurs.

Charles PICQUÉ.

BIJLAGE 3**ADVIES VAN DE REGERING VAN HET BRUSSELSE
HOOFDSTEDELIJKE GEWEST**

(Vertaling)

De heer Frank Swaelen
Voorzitter van de Senaat
Paleis der Natie
Natieplein 1
1009 Brussel

Brussel, 2 oktober 1996

Mijnheer de voorzitter,

Betreft: Standpunt van de regering van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest over het wetsvoorstel tot wijziging van artikel 104, 8°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992.

Ik kan u meedelen dat de regering van het Brussels Hoofdstedelijke Gewest zich tijdens haar vergadering van 19 september 1996 heeft uitgesproken over het wetsvoorstel onder rubriek.

De verhoging van de aftrekbare uitgaven is een middel om de restauratie en het onderhoud van het beschermde erfgoed te bevorderen.

De twee thans geldende vereisten om de uitgaven inzake onderhoud en restauratie van een beschermd goed te kunnen aftrekken, te weten de toegankelijkheid voor het publiek en het niet te huur stellen, leiden ertoe dat het merendeel van de eigenaars van in het Brussels Hoofdstedelijke Gewest gelegen beschermde goederen die aftrek niet kunnen genieten.

Daarom heeft de regering een gunstig advies uitgebracht over het wetsvoorstel tot wijziging van artikel 104, 8°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, maar daarbij het volgende opgemerkt:

a) er behoort een duidelijker omschrijving te komen van wat men dient te verstaan onder de uitdrukking « goederen die voor het publiek toegankelijk zijn ». De toegankelijkheid voor het publiek wordt in een ministeriële circulaire thans omschreven als volgt: « Een beschermd onroerend goed wordt beschouwd als toegankelijk voor het publiek in de zin van artikel 55, § 1, 2°, KB/WIB 92, wanneer het met inachtneming van zijn specifiek karakter en op advies van de bevoegde executieve als zodanig erkend is door de minister van Financiën of zijn gedelegeerde. » Deze omschrijving munt niet uit door duidelijkheid en maakt het al evenmin mogelijk precies te bepalen wat men met toegankelijkheid voor het publiek bedoelt;

b) de voorwaarde dat het goed niet te huur mag worden aangeboden dient te vervallen, anders kan de aftrek nooit toepassing krijgen in het Brussels Hoofdstedelijke Gewest.

Met de meeste hoogachting.

Charles PICQUÉ.

ANNEXE 4

AVIS DU GOUVERNEMENT WALLON

Monsieur Frank Swaelen
Président du Sénat
Palais de la Nation
Rue de la Loi 8
1009 BRUXELLES

Namur, le 14 octobre 1996

Monsieur le Président,

Objet: Proposition de loi modifiant l'article 104, 8°, du Code des impôts sur les revenus 1992 en vue de protéger le patrimoine culturel immobilier.

J'ai le plaisir de vous informer par la présente que, suite à votre courrier du 5 juillet dernier, le Gouvernement wallon a émis ce 26 septembre 1996 un avis favorable sur la proposition de loi modifiant l'article 104, 8°, du Code des impôts sur les revenus 1992 en vue de protéger le patrimoine culturel immobilier.

Pour rappel, il s'agit d'augmenter le montant maximum déductible de 275 000 à 1 000 000 de francs pour certaines dépenses d'entretien et de restauration sur un bien classé. En effet, vu les formalités administratives à remplir et les faibles montants prévus, la disposition en vigueur actuellement est de moins en moins usitée et décourage les personnes soucieuses d'entretenir leur bien classé. Une telle mesure donnerait dès lors une nouvelle impulsion aux travaux de restauration effectués sur les biens classés et contribuerait à la valorisation du patrimoine de notre pays.

J'aimerais à ce sujet faire remarquer que si, à première vue, l'adoption de cette proposition de loi emporterait des conséquences budgétaires au niveau de l'État fédéral, de nombreuses études de simulation ont démontré qu'une telle mesure était finalement profitable à l'État. Le premier livre blanc du Patrimoine culturel immobilier (Fondation Roi Baudouin, Bruxelles, 1981, p.p. 64-74) dont les résultats ont été ultérieurement confirmés (not. *Koning Boudewijnstichting*, dossier 2, *Economische en fiscale aspecten van de monumentenzorg*, Bruxelles, pp. 26-30), part de l'hypothèse d'un propriétaire occupant son bien classé à titre d'habitation et qui y fait exécuter des travaux pour un montant de 100 000 francs. L'étude conclut à un bénéfice de 66 000 francs en faveur de l'État, bénéfice qui résulte des recettes de T.V.A. et des récupérations sur le coût des travaux (coût salarial, coût des matériaux, charges sociales des travailleurs et économie des indemnités de chômage).

En voulant croire que cette mesure sera prise au plus tôt, je vous prie de croire, Monsieur le Président, à l'assurance de ma considération distinguée.

Robert COLLIGNON.

BIJLAGE 4

ADVIES VAN DE WAAELSE REGERING

(Vertaling)

De heer Frank Swaelen
Voorzitter van de Senaat
Paleis der Natie
Wetstraat 8
1009 BRUSSEL

Namen, 14 oktober 1996

Mijnheer de Voorzitter,

Betreft: Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 104, 8°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, met het oog op de bescherming van het onroerend cultureel erfgoed.

Ik heb het genoegen u mede te delen dat de Waalse Regering, naar aanleiding van uw brief van 5 juli jl., op 26 september 1996 een gunstig advies heeft uitgebracht betreffende het wetsvoorstel tot wijziging van artikel 104, 8°, van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992, met het oog op de bescherming van het onroerend cultureel erfgoed.

De bedoeling van dit wetsvoorstel is het maximale aftrekbare bedrag voor bepaalde uitgaven voor onderhoud en restauratie van een beschermd goed te verhogen van 275 000 tot 1 000 000 frank. Wegens de administratieve formaliteiten en de lage bedragen wordt steeds minder gebruik gemaakt van de bepaling die momenteel van kracht is, zodat zij een ontmoedigend effect heeft op personen die hun beschermd goed naar behoren willen onderhouden. Deze maatregel zou dus een nieuwe impuls geven aan de restauratie van beschermde goederen en op die manier bijdragen aan de herwaardering van ons nationale patrimonium.

Daarnaast zou ik er ook op willen wijzen dat hoewel de goedkeuring van dit wetsvoorstel op het eerste gezicht zware budgettaire gevolgen lijkt te hebben voor de federale Staat, meerdere simulatiestudies hebben aangetoond dat deze maatregel uiteindelijk voordelig is voor de Staat. Het eerste Witboek inzake het onroerend cultureel erfgoed (Koning Boudewijnstichting, Brussel, 1981, blz. 64-74), waarvan de resultaten later werden bevestigd (Koning Boudewijnstichting, dossier 2, *Economische en fiscale aspecten van de monumentenzorg*, Brussel, blz. 26-30), werkt een hypothese uit waarbij een eigenaar die zijn beschermd goed zelf bewoont, werken laat uitvoeren voor een bedrag van 100 000 frank. De studie toont aan dat de Staat hier een winst maakt van 66 000 frank, dankzij de BTW-inkomsten en de inhoudingen op de kostprijs van de werkzaamheden (loonkosten, kosten van de materialen, sociale lasten voor de werknemers en uitsparen van werkloosheidsuitkeringen).

Hopend dat deze maatregel zo snel mogelijk zal worden getroffen, verblijf ik, Mijnheer de Voorzitter, met de meeste hoogachting.

Robert COLLIGNON.

ANNEXE 5**AVIS DU GOUVERNEMENT FLAMAND***(Traduction)*

À Monsieur Frank SWAELEN
Président du Sénat
Place de la Nation 1
1009 Bruxelles

Bruxelles, le 6 décembre 1996

Monsieur le Président,

Objet: Proposition de loi modifiant l'article 104, 8°, du Code des impôts sur les revenus 1992 en vue de protéger le patrimoine culturel immobilier.

Après examen par la section des Monuments et Sites du Ministère de la Communauté flamande, j'ai le plaisir de donner un avis positif concernant la proposition de loi susvisée qui tend à faire passer de 250 000 francs à 1 000 000 de francs le montant fiscalement déductible à titre de frais d'entretien et de restauration des monuments classés.

J'attire néanmoins l'attention sur le fait que la réglementation actuelle comporte encore un autre obstacle sérieux à une application efficace de cette proposition de loi. En effet, elle pose comme condition qu'il doit s'agir de biens «non donnés en location», ce qui n'incite pas les propriétaires qui donnent leur(s) monument(s) en location à le(s) restaurer et à bien l'(les) entretenir. C'est dans ce sens que je préconise d'envisager la suppression de cette clause à l'article 104, 8°.

(formule de politesse)

Luc MARTENS.

BIJLAGE 5**ADVIES VAN DE VLAAMSE REGERING**

De heer Frank Swaelen
Voorzitter van de Senaat
Natieplein 1
1009 Brussel

Brussel, 10 januari 1997

Mijnheer de Senaatsvoorzitter,

Betreft: Wetsvoorstel tot wijziging van artikel 104, 8°, van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992, met het oog op de bescherming van het onroerend cultureel erfgoed.

Na onderzoek door de Afdeling Monumenten en Landschappen van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap geef ik graag een positief advies nopens het bovenvermelde wetsvoorstel waarbij het fiscaal aftrekbaar bedrag voor de onderhouds- en restauratiekosten aan beschermde monumenten van 250 000 frank wordt opgetrokken tot 1 000 000 frank.

Ik vestig er evenwel de aandacht op dat de huidige regeling nog een andere ernstige belemmering inhoudt voor een doeltreffende toepassing van dit wetsvoorstel. Als voorwaarde wordt immers gesteld dat het moet gaan om goederen die «niet in huur gegeven zijn». Daardoor worden eigenaars die hun monument(en) verhuren niet gestimuleerd om dit monument te restaureren en goed te onderhouden. In die zin pleit ik ervoor om te overwegen om deze clausule in artikel 104, 8°, te schrappen.

Met voornamelijkheid groeten,

Luc MARTENS.